

Riksdagens snabbprotokoll

2025/26:70

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 6 februari

Kl. 09.00–11.53

Det justerade protokollet utkommer inom tre veckor eller vid den tidpunkt som talmannen bestämmer. Talare som vill göra anmärkningar mot snabbprotokollet ska anmäla detta senast kl. 12.00 den tredje vardagen efter sammanträdet.

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 16 januari justerades.

§ 2 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2025/26:FPM63 Omnibuspaket om förenkling av administrativa bördor i EU:s miljölagstiftning
COM(2025) 981, COM(2025) 982,
COM(2025) 983, COM(2025) 986,
COM(2025) 985, COM(2025) 984 till miljö- och jordbruksutskottet

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2025/26:119 till finansutskottet

Skrivelse
2025/26:96 till finansutskottet

Redogörelser
2025/26:NL1, RAN1 och VPN1 till konstitutionsutskottet

§ 4 Svar på interpellation 2025/26:143 om motorvägsstandard på väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn

Anf. 1 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Niklas Sigvardsson har frågat mig om jag avser att ta initiativ för att säkerställa att väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn ska föras in och ges hög prioritet i den nationella infrastrukturplanen, så att vägen kan byggas ut till full motorvägsstandard och

möta kraven på trafiksäkerhet och beredskap samt näringslivets behov.

Behoven av infrastruktur är stora på många håll i Sverige, och det har för mig länge stått klart att tuffa prioriteringar kommer att behöva göras trots att regeringen satsar stort på infrastruktur och att ramarna, både för underhåll och för investeringar, har ökat jämfört med tidigare period.

Efter regeringens förslag i infrastrukturpropositionen (prop. 2024/25:28) har den ekonomiska ramen för nästa planperiod, 2026–2037, fastställts till 1 171 miljarder kronor. Det är en historiskt stor satsning, där vi ökar infrastrukturen med över 200 miljarder kronor jämfört med den tidigare planperioden och där vi prioriterar att vårda det befintliga transportsystemet och prioriterar underhåll samtidigt som transportsystemet kan utvecklas.

Trafikverket har mot den bakgrunden haft i uppdrag att i sitt förslag till en ny nationell plan för perioden 2026–2037 bland annat utgå från att samhällsekonomisk lönsamhet ska vara vägledande, samt beakta behovet av sammanhängande stråk, vid prioritering av åtgärder i transportinfrastrukturen. Trafikverkets förslag lämnades till regeringen i höstas.

Trafikverket har, som Niklas Sigvardsson noterat, inte föreslagit att utbyggnad av riksväg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn ska finnas med i planen. Åtgärder för bättre framkomlighet på riksväg 40 finns dock med i Trafikverkets förslag.

Jag vill understryka att det än så länge inte finns några ställningstaganden från regeringen kring Trafikverkets förslag. Det är under beredning. Just nu pågår, som ni vet, remissförfarande när det gäller förslaget.

Regeringen kommer inte att ta ställning till hur den slutgiltiga planen ska se ut innan remissförfarandet är avslutat. Ett beslut från regeringen planeras under våren 2026. Jag kan därför inte i nuläget uttala mig om huruvida enskilda objekt bör vara med i planen eller inte, vilket Niklas Sigvardsson är väl medveten om.

Anf. 2 NIKLAS SIGVARDSSON (S):

Fru talman! Tack, infrastrukturministern, för svaret, även om det inte gick helt i min linje!

Väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn är inte vilken väg som helst. Det är den sista kvarvarande

sträckan mellan Stockholm och Göteborg som saknar motorvägsstandard. Det är en flaskhals i ett av Sveriges viktigaste transportstråk. Det är en sträcka där trafiksäkerheten är sämre än vad den borde vara, där framkomligheten brister och där olycksriskerna är påtagliga – inte minst för tung trafik. Det har till exempel under tiden som jag har väntat på den här möjligheten skett ett flertal olyckor på den aktuella vägsträckan.

Ministern hänvisar till den historiskt stora ramen för den nationella planen. Det är bra. Sverige behöver stora investeringar i infrastruktur. Men en stor ram löser inte problemen när det gäller prioriteringar som svarar mot de här behoven.

Fru talman! Redan 2016 pekade åtgärdsvalsstudien på bristerna längs väg 40. Året därpå riktade Riksrevisionen kritik mot bristande framdrift. Tiden har gått, men omvärlden har förändrats radikalt. Vi har haft flera år av krig i vår närhet. Regeringen med Andreas Carlson i spetsen har kastat förslaget om en järnvägsförbindelse mellan Göteborg, Borås och Jönköping i papperskorgen. Då behöver den här vägen prioriteras upp.

Försvarsmakten pekar ut väg 40 som strategiskt viktig för både civil och militär mobilitet. Näringslivet i både Jönköpingsregionen och Sjuhäradsregionen vittnar om svårigheter att rekrytera arbetskraft när restider är osäkra och pendling fungerar dåligt. Transportsektorn efterfrågar både laddinfrastruktur och uppställningsplatser som dagens vägstandard inte möjliggör – man efterfrågar en högre vägstandard.

Det här handlar alltså inte bara om ett lokalt särintresse; det kan vara lätt att tro det när man pratar om en enskild väg. Det handlar om ett nationellt stråk som är en del av den skandinaviska transportkorridoren och som är en avgörande länk mellan vårt industriella inland och Göteborgs hamn.

Vi kan se att politiker över partigränser, kommungränser och länsgränser är överens. Under hösten gjorde inblandade parter flera gemensamma aktiviteter för att öka trycket i frågan. Det handlar om en utbyggnad av de här 44 kilometerna.

De här aktörerna lyfte fram flera olika argument. Några av huvudargumenten är mycket viktiga.

Det handlar till exempel om trafiksäkerhet och trygghet. Dagens 2+1-väg är, som jag tidigare sa, olycksdrabbad och skapar risker för privatpersoner men också för den tunga trafiken. En ny väg med motorvägsstandard bidrar till ökad trafiksäkerhet, inte bara här utan även på andra håll då man kan välja riks väg 40 i stället för mindre vägar i närområdet.

Att arbetsmarknadsregionen stärks är ytterligare ett huvudargument. En motorväg förkortar restiden och vidgar arbetsmarknaden i Jönköpings-, Ulricehamns- och Boråsområdena.

Näringslivets behov av effektiva godstransporter går inte att överskatta. Det är avgörande för tillverkningsindustrin och logistiken i och runt Jönköpingsområdet att vi får en fungerande motorvägsstandard på den här sträckan.

Ministern kommer nu att säga, precis som i inledningen, att han inte kan ta ställning till några enskilda projekt under den här perioden. Men jag vill verkligen understryka att jag hoppas att ministern kan säga hur han agerar för att se till att den här vägen prioriteras upp. Det handlar om att det ska bli en ökad kapacitet och att det ska bli tryggare och bättre. Detta kan faktiskt väljarna hemma i Jönköpings län och även väljarna i Sjuhäradsregionen förvänta sig.

Anf. 3 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Självklart kommer allmänheten att få svar när det gäller hur regeringen kommer att prioritera och vilka beslut vi kommer att fatta. Detta återkommer vi till. Det känner Niklas Sigvardsson väl till.

Jag har inte på något sätt, fru talman, sagt att det här skulle vara ett lokalt särintresse. Jag hoppas inte att någon uppfattar det så, inte Niklas Sigvardsson heller. Väg 40 är en nationell stamväg. Den är en viktig förbindelse mellan Göteborg och Jönköping och utgör ett huvudstråk för trafiken mellan Göteborg och Stockholm. Den aktuella delen har en viktig funktion för långväga godstransporter och för arbetspendling.

De argument som Niklas Sigvardsson lyfter fram är väl kända. Det finns självklart stora vinster med att göra investeringar. Men samtidigt är behoven stora i hela landet, och det är därför som det kommer att behöva göras prioriteringar.

Niklas Sigvardsson säger att en stor ram inte löser prioriteringarna, men det är klart att det blir lättare att göra prioriteringar om man gör en historiskt stor satsning på infrastruktur. Vår ram, som vi presenterar, är en ökning med hela 27 procent – det kan man se om man jämför på samma sätt med nu gällande plan.

Niklas Sigvardsson hänvisar till en åtgärdsvalsstudie från 2016. Då vill jag påminna ledamoten och kamraren om att det kom en nationell plan både 2018 och 2022. Där fanns inte den här vägen med. Det är lite rörande att Niklas Sigvardsson, som socialdemokrat, nu sätter sitt hopp till en borgerlig regering. Det är talande, fru talman, för med Miljöpartiet i regering fanns det inte en chans att få med en sådan här väginvestering.

Det första som Socialdemokraterna och Miljöpartiet gjorde i regering var att sätta käppar i hjulet för en stor väginvestering här i Stockholmsområdet, nämligen Förbifart Stockholm. Den skulle bromsas. Bygget var redan igång, men det ville man stoppa. Jag tror därför att många i hela landet, även i Jönköpings län och i Västra Götaland, förstår att det finns en stor skepsis till ett av de partier som Niklas Sigvardsson så småningom förväntas bilda regering med.

Det är därför, fru talman, som Niklas Sigvardsson i dag står här och vill ha ett så konkret svar som möjligt. Han är nämligen rädd för att om Socialdemokraterna vinner valet finns det inte någon chans för väg 40. Nu tar Niklas Sigvardsson tillfället i akt och sätter sitt hopp till den borgerliga regeringen; det vill jag ändå ge honom. Men om den nuvarande regeringen

prioriterar den här sträckan och olyckan sedan är framme och det blir regeringsskifte, kan vi då lita på att ni inte återigen vill sätta käppar i hjulet för viktiga väginvesteringar?

Med det sagt har Trafikverket haft i uppdrag att ta fram förslag till en ny plan där regeringen har betonat samhällsekonomisk lönsamhet, vikten av stråk- och systemtänk, betydelsen av det säkerhetspolitiska läget och att totalförsvarets behov ska finnas med när man lägger fram förslaget. Nu har Trafikverket lagt fram sitt förslag, och vi har också tagit emot många remissvar och synpunkter på detta förslag. Det bereder vi nu, och därför vill jag återigen understryka att det ännu så länge inte finns några ställningstaganden från regeringen gällande Trafikverkets förslag. När Niklas Sigvardsson säger att mitt svar inte är på hans linje är det därför lite för tidigt att säga eftersom vi i regeringen inte har presenterat våra ställningstaganden.

För den som lyssnar känns det kanske lite svårt att förstå varför en minister inte kan svara på frågan i dag, men det är alltså för att vi bedömer de olika objekten och förslagen i en samlad process. Det arbetet pågår just nu. Vi kommer att återkomma under våren med det samlade svaret på hur den nationella planen kommer att se ut de kommande tolv åren. Därför svarar jag som jag gör på Niklas Sigvardssons fråga i dag.

Anf. 4 NIKLAS SIGVARDSSON (S):

Fru talman! Meningen med den här debatten är inte polemik, även om ministern försöker skapa en sådan. Det jag vill är att lyfta fram en otroligt viktig vägsträckning, en fråga som socialdemokrater från Jönköpings län har drivit under lång tid och kommer att fortsätta att driva.

Jag vill tillåta mig att citera något som jag tror att infrastrukturministern kommer att känna igen: ”Motorvägssträckning mellan Jönköping och Ulricehamn skulle knyta ihop arbetsmarknadsregioner. Det ökar företags möjlighet att rekrytera personal och möjligheterna för boende i olika regioner att hitta arbete på andra orter, när pendlingsmöjligheterna ökar avsevärt. Det skulle vara av stor betydelse för att främja tillväxt i flera regioner och län, inte minst i Jönköpingsregionen. Det skulle också vara betydelsefullt för orter i nära anslutning till riksväg 40, såsom exempelvis Bottnaryd och Mullsjö. Bättre förutsättningar skapas för jobb och tillväxt. Det blir också lättare att samla familjen, studera på annan ort eller besöka olika evenemang i andra städer.”

Citatet kommer från Andreas Carlsons egen motion från flera riksmöten, senast från 2021/22 års riksmöte, och med detta vill jag visa att det finns möjlighet att skapa samsyn om denna viktiga vägsträckning och driva saker framåt gemensamt. Citatet skulle lika väl kunna vara från den motion som jag själv var med och skrev och lämnade in under det här riksmötet.

Olika företrädare från Jönköpings län har arbetat med den här vägsträckan under lång tid, men oavsett regering har det av olika skäl inte varit möjligt att få in den i de olika nationella planerna tidigare. Frågan är

viktig, och vi kommer att behöva driva den under lång tid. Jag tycker dock, fru talman, att det finns flera andra argument, och både de nationella planerna som ministern tog upp tidigare och åtgärdsvalsstudien har stärkt argumenten för att sträckningen verkligen behövs.

Två av de argument som jag inte lyfte fram i mitt inledningsanförande, som är huvudargumenten för aktörerna från Jönköping-Sjuhäradsregionen, handlar om försvar, beredskap och internationell tillgänglighet. De argumenten har bara blivit starkare ju längre tiden har gått och sedan Andreas Carlson blev minister i stället för ledamot av den här kammaren. I den infrastrukturberedskap och robusthet som vi behöver i den nationella och internationella nätet när vi nu också är ett Nato-land är riksväg 40 en absolut viktig punkt för att knyta ihop Göteborgs hamn från väst till öst så att vi får den öst-västra förbindelse som kan vara nyttig för oss i det civila med näringslivets behov, infrastruktur och den biten men även om det värsta skulle hända. Vid ett allvarligt hot och i en krigssituation är det otroligt viktigt att vi kan bygga ut olika sträckningar.

Det handlar också om internationell tillgänglighet genom en tydlig koppling och bättre vägförbindelser genom det europeiska transportnätet. Vår största hamn, som även är Oslos största hamn, finns i Göteborg, och det ger en extrem vikt till det skandinaviska infrastruktur nätet.

Fru talman! Jag tror att jag och ministern är överens om att det här inte är ett lokalt särintresse utan att det är av både nationell och internationell vikt att den här vägsträckningen prioriteras. Den här debatten har jag därför inte för att skapa polemik mellan mig och ministern utan för att lyfta fram en otroligt viktig vägsträckning som vi i Jönköpings län och även i Sjuhäradsregionen är överens om partipolitiskt över parti-gränserna men också mellan olika kommuner och olika regioner.

Anf. 5 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Mitt förra inlägg syftade inte på något sätt till att skapa polemik. Jag tror däremot att det är ganska viktigt med faktaupplysning om saken.

Det här har funnits på bordet länge. Argumenten har varit klara. Man har haft full koll på nyttorna med detta. Men samtidigt har Niklas Sigvardssons parti varken 2018 och 2022 när de hade chansen lagt in det i den nationella planen, och därför står nu Sigvardssons hopp till en borgerlig regering. Det var det jag ville understryka.

Som jag sa är argumenten väl kända. Jag tycker att det är väldigt fint av Niklas Sigvardsson att citera en tidigare motion av mig i kammaren i dagens debatt. Jag har inte ändrat uppfattning. Det är klart att det finns många goda skäl att göra den här investeringen, men det finns också många goda skäl att göra andra investeringar.

Vi ärvde en nationell plan som var grovt underfinansierad. Riksrevisionen kritiserade den förra planen

och skrev i rubriken att den lovade mer än den kunde hålla. Det var en faktor. En annan faktor var att man under mycket lång tid hade puttat en underhållsskuld framför sig, vilket gör att vi nu står i ett läge där hälften av de 1 200 miljarderna behöver gå till underhåll för att komma i kapp.

Hade inte slarvet med underhåll och en ofinansierad plan funnits på bordet när vi klev in hade vi därför haft mer medel att investera i svensk infrastruktur. Nu har det viktigaste åtagandet för mig som infrastrukturminister och oss som regering varit att en gång för alla ta tag i underhållsskulden och ha en plan för att rätta till tre decenniers misstag och misslyckanden, oavsett partifärg.

Här finns ännu en viktig sakupplysning. Niklas Sigvardssons parti vill dra ned på vår offensiva vägunderhållssatsning med hela 45 miljarder kronor. Vi har avsatt 354 miljarder de kommande tolv åren. Det tycker Socialdemokraterna är för mycket. Man vill dra ned med 45 miljarder och inte ha en plan för att återta hela underhållsskulden, och då är det klart att man kan diskutera andra åtgärder. Regeringen har dock varit tydlig med att svenska folket ska kunna lita på att de vägar som vi redan har ska hålla måttet. Därefter, när vi har tagit tag i grundunderhållet och basfunktionerna i svensk infrastruktur så att man kan lita på att de vägar vi har håller och att järnvägen får en bättre punktlighet, tillförlitlighet och en tryggare framkomlighet, då kan vi börja diskutera nyinvesteringar.

Då är en viktig faktor det som Niklas Sigvardsson sa i ett tidigare inlägg, nämligen att regeringen avbröt planeringen för stambanor för höghastighetståg. Riksrevisionen har granskat det beslut som vi tog om att avbryta dessa planer och kommit fram till att det sparar 162 miljarder i kommande planer. Nästa generation och generationer efter den skulle ha fått betala av på den typen av investeringar som ni ville göra innan ni hade tagit tag i underhållsskulden, innan man hade kunnat få in riksväg 40 i plan. Ni valde en annan väg.

Genom att vi har avbrutit de planerna finns det mer resurser att ta tag i basen, få ett stråk- och systemtänk och se till totalförsvarets behov. Det är grunden för den uppgift vi nu har när vi ska fatta beslut om nästa nationella plan.

En viktig sak att säga är att man inte kan lova allt till alla och skjuta betalningen på framtiden, utan man måste ta ansvar här och nu. Det är det regeringen gör. Med det sagt är argumenten väl kända. Regeringen har inte fattat något beslut åt vare sig ena eller andra hållet i den fråga Niklas Sigvardsson i dag ställer.

Anf. 6 NIKLAS SIGVARDSSON (S):

Fru talman! En sakupplysning bara, innan jag fortsätter: Vi socialdemokrater har prioriterat annorlunda. Vi lägger mer pengar på järnväg, vilket vi ser behövs i det här läget. Vi gör också bedömningen att stambanor behöver ses som en viktig del. Både järnvägsnätet och vägnätet är otroligt viktiga. Det är viktigt att ta till sin kontext när ministern säger det han säger. Ett utbyggt

järnvägsstamnät skapar robusthet i hela infrastruktur-systemet.

Fru talman! När infrastrukturministern talar om underhållsskulder och skulder i infrastrukturnätet och att en stambana hade kostat väldigt mycket tid och pengar i framtiden är det viktigt att veta att den regering ministern sitter i gör att Sveriges statsskuld ökar extremt mycket. De senaste borgerliga regeringarna har gång på gång ökat statsskulden. Det vore bättre att öka statsskulden genom att göra tydliga, stora investeringar som håller – kanske till och med i århundraden – än att sänka skatten för de allra rikaste.

Med det sagt vill jag ägna de sista sekunderna av den här interpellationsdebatten åt att ta tillbaka frågan till riksväg 40. Det är en otroligt viktig del av vägnätet.

Vi har kunnat konstatera under debatten att det faktiskt finns en hel del överensstämmelser mellan Socialdemokraterna och mig i det här fallet och infrastrukturministern, framför allt att infrastrukturministern själv har drivit frågorna via motioner i Sveriges riksdag. Det gör att vi socialdemokrater tycker att det vore lämpligt att regeringen levererade ett svar om att riksväg 40 och de 44 kilometer det handlar om får motorvägsstandard, så att Göteborg och Stockholm binds ihop via det otroligt viktiga industriella logistiknät som Jönköpingsregionen är.

Anf. 7 Infrastruktur- och bostadsminister

ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det stämmer som Niklas Sigvardsson säger att när man drar ned 45 miljarder på vägunderhåll har man flyttat de 45 miljarderna i sitt Excelark till järnvägsunderhåll. Problemet är att Trafikverket säger att de pengarna inte kommer att kunna omsättas i den hastighet som Socialdemokraterna verkar vilja. Det går inte att få ut 45 miljarder i järnvägsunderhåll med nuvarande arbetsmetoder, utan de behöver utvecklas först. Risken är påtaglig för att de 45 miljarderna kommer att brinna inne.

Med Socialdemokraternas politik kommer det fortfarande att finnas potthål i vägarna runt om i landet, även i Jönköpings län. För 45 miljarder kronor får man väldigt mycket vägunderhåll. Det är det som regeringen har prioriterat. Vi maxar underhållet både på vägsidan och på järnvägssidan så att tillförlitligheten i den svenska infrastrukturen ska öka.

Niklas Sigvardsson talar om stambanor som om han har ett kreditkort med no limit, men det har inte ens Socialdemokraterna. Problemet är att man har gett sken av det under de senaste planerna. Det var därför Riksrevisionen sa att den nationella planen, som den förra regeringen presenterade, lovade mer än den kunde hålla. Rubriken var: "Lovar mer än den kan hålla."

Regeringen och Kristdemokraterna ser att vi behöver hålla det vi lovar. Vi kan inte lova allt till alla och skicka räkningen till framtida barn och barnbarn. Nu behöver vi se till att få en infrastruktur som håller. Vi har gett ett mycket tydligt uppdrag till Trafikverket att ha ett systemtänk, att ha ett stråkperspektiv och att se

vad man kan göra för att få ut mesta möjliga nytta för pengarna. Då är argumenten för riksväg 40 väl kända. Vi har fått in flera svar från remissinstanser som har belyst det. Det är med på bordet när vi bereder den nationella plan som vi under våren kommer att fatta beslut om. Med det vill jag tacka Niklas Sigvardsson för engagemanget och för debatten.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 5 Svar på interpellation 2025/26:199 om neddragningar på Lantmäteriet

Anf. 8 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Lars Isacson har frågat mig hur jag, inom ramen för mitt ansvar, och regeringen avser att säkerställa att Lantmäteriets neddragningar inte ytterligare försvårar samhällsplanering, bostadsbyggande och viktiga investeringar i Dalarna.

Lars Isacson har vidare frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta, inom mitt ansvarsområde, för att säkerställa långsiktigt hållbar statlig närvaro i hela landet – inklusive geografisk service som lantmäteri – så att län som Dalarna kan upprätthålla tillväxt, tillit och fungerande samhällsbyggnad.

Regeringens förvaltningspolitik bygger på att myndigheterna själva, utifrån de av regeringen och riksdagen fastställda målen och uppgifterna, avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets samlade behov. Det innebär att myndigheterna ansvarar för att besluta om sin organisation.

Jag har stor respekt för att individer och lokalsamhällen kan uppleva oro över en risk för sämre service.

Lågkonjunkturen i Sverige har inneburit att antalet inkomna ärenden till Lantmäteriets fastighetsbildningsverksamhet minskat med cirka 32 procent mellan 2021 och 2024. Ett lägre inflöde av ärenden innebär lägre intäkter till verksamheten.

Det är myndighetens ledning som är bäst lämpad att avgöra hur myndighetens organisation ska utformas för att skapa en effektiv och ändamålsenlig verksamhet. Med det sagt följer regeringen och jag utvecklingen noga.

Anf. 9 LARS ISACSSON (S):

Fru talman! Tack till infrastrukturministern för svaret!

I Dalarnas län har vi redan i dag betydligt längre handläggningstider hos Lantmäteriet än i riket i stort, särskilt i ärenden som rör infrastruktur, samhällsservice och mark för utveckling. Trots detta är det just i Dalarna några av de största neddragningarna nu genomförs.

I Dalarna har vi två basnäringar. Det är besöksnäringen och industrin. I Malung-Sälen ser vi en utveckling som saknar motstycke i Sverige. Sälenfjällen har vuxit till världens fjärde största vintersportdestination. Det görs miljardinvesteringar i liftsystem, boende,

infrastruktur och service. Det är en av landets starkaste motorer för jobbskapande inom besöksnäringen. I Ludvika pågår en exceptionell industriell utveckling med Hitachi i spetsen. Jag vet att infrastrukturministern har varit där på besök. Man nyanställer i snitt tre personer om dagen. Det har man gjort i tre år. Det är ett nav för framtidens industriella tillväxt, inte bara för Dalarna utan för hela Sverige.

Det är i kommuner som Ludvika och Malung-Sälen – där utvecklingen går som snabbast, investeringarna är som störst och samhällsnyttan är som tydligast – som fungerande infrastrukturprocesser är helt avgörande, men där möts man i dag av ett system som bromsar.

Enligt riksdagens utredningstjänst är handläggningstiden för infrastrukturärenden i Ludvika 258 veckor. I Malung-Sälen är den 208 veckor. Det handlar alltså om upp till fem år för ärenden som rör vägar, va, elnät, markåtkomst och andra grundförutsättningar för fortsatt tillväxt.

Falun, som är residensstad i länet, är också platsen för statens stora försvarssatsning med utbyggnad av I 13. Där är handläggningstiden för infrastrukturärenden omkring 80 veckor.

Jag läste för någon dag sedan att infrastrukturministern och försvarsministern pratat om behovet av snabbare processer och av att snabbare komma igång med byggen som gäller viktiga försvarssatsningar. Det tycker jag var mycket glädjande och viktigt. Men det är svårt att förstå logiken i att man samtidigt genomför stora neddragningar i just Falun. Statens egna projekt har redan svårt att hålla tidsplanen. Man märker att den tidsplan man har satt upp inte håller.

Fru talman! Detta handlar om kommuner som driver Sveriges industriella omställning och en besöksnäring i världsklass och förvaltar stora statliga investeringar men som möts av väntetider på upp till fem år. Hur menar statsrådet att den exceptionella utvecklingen i tillväxtkommuner som Ludvika och Malung-Sälen ska kunna fortsätta och statens egna försvarsinvesteringar i Falun genomföras när handläggningen tar upp till fem år? Det är ju orimligt.

Anf. 10 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag vill tacka Lars Isacson för engagemanget i frågan. Ledtiderna är långa i flera delar av samhällsbyggnadsprocessen. De behöver hela tiden vara under lupp och kortas.

Inledningsvis vill jag också säga att det är min förhoppning att de här varslen inte ska behöva leda till uppsägningar. Men konjunkturen har tyvärr inneburit att investeringsviljan och bostadsbyggandet påverkats negativt, vilket i sin tur inneburit att även efterfrågan på fastighetsbildningsåtgärder har minskat. Det är mot bakgrund av detta som Lantmäteriet har behövt anpassa verksamheten.

Fastighetsbildningen är avgiftsfinansierad, så kostnaderna ska bäras av intäkterna från

förrättningsavgifterna. Med en över 30 procent lägre ärendeströmning följer naturligtvis också lägre intäkter.

Lantmäteriet har trots det minskade antalet ärenden valt att upprätthålla en hög handläggningskapacitet i syfte att minska ärendebalanser. När man har haft ett lägre inflöde av ärenden har man alltså betat av andra ärenden som har väntat länge för att vara redo när konjunkturen väl vänder.

Därutöver har andra åtgärder vidtagits för att utnyttja de fördelar som kan finnas med en sådan här situation med överkapacitet. Bland annat har Lantmäteriet omfördelat resurser för att arbeta med sekretessgranskning av akter. Jag tror att det är väl känt för Lars Isacson och många andra att det har rått en situation där Lantmäteriet har stängt tillgången till digitala tjänster och det har varit manuell hantering. Man har kunnat använda den överkapacitet som man har haft för att avlasta i det arbetet.

Alla myndigheter ansvarar själva för att besluta om sin organisation. Den statliga arbetsgivarpolitiken är delegerad till myndigheterna, och ansvaret för dessa frågor åvilar därför Lantmäteriet och ytterst myndighetschefen. Jag litar på att myndighetsledningen fattar väl avvägda beslut, men vi följer givetvis detta noga.

I den här situationen, fru talman, har Lantmäteriet sedan flera år tillbaka en nationell ärendefördelning – detta för att kunderna ska behandlas lika oberoende av var fastigheterna är belägna. Utgångspunkten är att handläggningstider och kvalitet i förrättningen ska vara enhetliga över hela landet. Lantmäteriet finns på 50 platser runt om i landet, och det är förstås viktigt att den service som Lantmäteriet står för är god oavsett var i landet man befinner sig.

Som Lars Isacson är inne på har regeringen vidtagit olika åtgärder för att skynda på processer och korta ledtider. Ledamoten nämner att det häromdagen informerades i medierna om det uppdrag vi har givit för att skynda på utbyggnaden av försvarets verksamhet – det är en viktig del. En annan handlar om att skynda på utbyggnaden av häkten och anstalter, där vi har presenterat en lagrådsremiss. Andra delar handlar om digitala fastighetsköp, förköpsrätt vid fastighetstransaktioner och ett regeringsuppdrag som Lantmäteriet haft för att möjliggöra fler elektroniska handlingar på fastighetsrättens område. Koordinatbestämda fastighetsgränser är också något vi har arbetat med, med tanke på att man där kan effektivisera arbetet över hela året.

Det är alltså ett viktigt område som Lars Isacson pekar på. Samtidigt vill jag återigen påpeka att det är myndighetsledningen som beslutar om den exakta organiseringen av verksamheten.

Anf. 11 LARS ISACSSON (S):

Fru talman! Tack till infrastrukturministern för svaret!

Mycket av det som infrastrukturminister Andreas Carlson säger om vikten av att få ned ledtider håller jag helt med om. Detta är inget nytt problem. Det här är min första mandatperiod i riksdagen, men för

riksdagsledamöter från Dalarna har det väl varit ett uppdrag man fått i arv att kolla på Lantmäteriets handläggningstider. Jag tror att det sedan fyra mandatperioder tillbaka är något vi har sett verkligen är en hämsko för Dalarnas utveckling. Detta är alltså inget nytt problem. Men nu är det infrastrukturministern som är ansvarig och som är inne på fjärde året.

Jag hör två återkommande argument från ministern. Det ena är att Lantmäteriet självt avgör hur verksamheten organiseras. Det andra är att verksamheten till stor del är avgiftsfinansierad och att minskad efterfrågan innebär att myndigheten måste anpassa kostymen.

Jag tycker inte att dessa argument håller när man ser till konsekvenserna för samhällsutvecklingen. Att staten organiserar sin verksamhet genom myndigheter innebär inte att regeringen saknar ansvar för likvärdig service, kapacitet och närvaro i hela landet. När handläggningstiderna är upp till fem år i tillväxtkommuner handlar det inte om ett internt effektiviseringsproblem för Lantmäteriet, utan då är det ett politiskt misslyckande.

Ledtiderna måste kortas, och jag tror också att vi behöver ha mer av statlig styrning. Jag har tidigare haft debatter med infrastrukturministern om att vi måste styra bättre från våra departement och myndigheter – mer styrning i regleringsbrev, om så behövs.

När det gäller finansieringen tycker jag att resonemanget blir bakvänt. Eftersom Lantmäteriet till stor del är avgiftsfinansierat kommer intäkterna när ärenden avslutas. Med långa handläggningstider får man vänta länge innan man kan fakturera. Man kan få vänta i fem år. Om man kan få ned handläggningstiderna kommer intäkterna att öka. Om det görs neddragningar blir det ett moment 22.

Samtidigt finns det fungerande alternativ. I kommuner som Sundsvall och även andra kommuner har man en kommunal lantmäterimyndighet. Där har man tydligt visat att planeringen blir bättre, genomförandet snabbare och hela processen mer effektiv när fastighetsrättslig kompetens finns integrerad i samhällsbyggnadsprocessen. Man varnar nu för att statens utredningsinriktning riskerar att slå sönder välfungerande kommunala verksamheter och göra samhällsbyggandet långsammare i hela landet.

Jag vet inte hur många gånger kommuner som Malung-Sälen och även Falun har ansökt, även hos tidigare regeringar, om att få ha en kommunal lantmäterimyndighet. Då får man nej därför att det sägs att befolkningen är för liten. Man är 10 000 invånare i Malung-Sälen. Men då tittas det inte på antalet ärenden. Man har fler ärenden i Malung-Sälen än i Västeraås, som är en storstad.

Fru talman! Hur motiverar statsrådet att fungerande kommunala lösningar begränsas? Som kommun tänker man: Okej, Lantmäteriets handläggningstider är för långa – ska vi försöka göra det själva? Och så får man nej. Hur ser ministern på det?

Anf. 12 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! För det första var jag inne på att myndigheten har utnyttjat det nuvarande läget med ett lägre inflöde av ärenden till att jobba av en del äldre ärenden för att komma bättre i balans. I och med att myndigheten har gjort detta är min förhoppning att det ska skapa goda förutsättningar att hantera en vändning i konjunkturen när fler ärenden kan komma att komma in.

Jag har också blivit informerad om det beslut om varsel som Lantmäteriet har tagit. Man har varit noggrann med att inte varsla förrättningslantmätare eller mät- och kartingenjörer, som bland annat utför inmätning av nya fastighetsgränser. Anledningen är att det under högkonjunkturen har varit svårast att rekrytera och behålla den typen av personal. Jag har blivit informerad om att man ska vara redo när det väl vänder, vilket vi hoppas att det ska göra snart. Vi ser ljusningar i ekonomin även om det fortsatt är lågkonjunktur.

Enligt den senaste samlade statistik som Lantmäteriet tillsammans med de kommunala lantmäterimyndigheterna och SKR tagit fram, med rubriken *Nyckeltal för Sveriges Lantmäterimyndigheter 2024*, har Lantmäteriet kortare handläggningstider än KLM:erna för sex av nio kundbehov, avseende både medel- och mediantid. Lantmäteriet har heller ingen kötid i dag, det vill säga ingen tid från det att ansökan skickas in till dess att man har tilldelats en handläggare.

Lars Isacsson beskriver den långa tidsutdräkten från det att en handläggning har startat till dess att man går i mål. Det är förstås något som vi har ögonen på från regeringens och departementets sida. Det finns flera delar som helt enkelt handlar om att man väntar på svar från andra aktörer. Det kan vara många aktörer inblandade, och det kan bli väntetid. Att korta ned den i möjligaste mån är förstås en angelägenhet för Lantmäteriet. Jag pekade också på några utredningar som regeringen har tillsatt, och vi har under mandatperioden även vidtagit åtgärder för att korta ledtiderna.

När det gäller finansieringen är det klart att man kan tycka som Lars Isacsson: att det bara är att ändra och skjuta till medel. Men att tillföra anslagsmedel är inte ett alternativ om man inte vill ändra på grundprincipen att detta är en avgiftsfinansierad verksamhet med full kostnadstäckning som mål. Den modellen bygger på att kostnaderna täcks av intäkterna, vilket innebär att anslagsfinansiering skulle strida mot grundprincipen för verksamheten.

Samtidigt är det väldigt angeläget att arbeta med att dämpa kostnaderna och ha kontroll på kostnadsutvecklingen. De som drabbas i slutändan är ju inte bara kommuner som vill ta fram mark för exempelvis industrietableringar utan även enskilda som drömmer om att bygga hus och förverkliga villadrommen. För dem kan kostnaderna för lantmateriförrättningar vara väldigt höga och handläggningstiderna långa.

Regeringen har utsett Stefan Attefall till egnahemskommissionär med uppdrag att främja ökad småhusproduktion och tillskapande av nya trädgårdsstäder.

Han har i sitt tredje delbetänkande tittat på de avgifter och taxor som är förknippade med att bygga småhus och har pekat på att kostnadsutvecklingen behöver granskas hårdare och hållas nere, även vad gäller myndigheters avgifter. Det är ett arbete som regeringen tittar på.

Jag vill verkligen understryka att Lars Isacsson sätter fingret på någonting som regeringen arbetar med. Men den specifika frågan om hur personalen ska vara fördelad på olika orter är en fråga för myndighetens ledning, fru talman.

Anf. 13 LARS ISACSSON (S):

Fru talman! Jag tackar infrastrukturministern för debatten.

Jag är inte ute efter att vi ska öka anslagen till Lantmäteriet. Jag vill att vi ska få ned ledtiderna. Där tror jag att vi är överens. Men jag är orolig för hur de stora varslarna i Dalarna slår mot arbetet med att få ned ledtiderna.

Ingen kötid, säger infrastrukturministern. Det är bra. Men det avgörande är inte hur fort man får en handläggare utan när ärendet är klart. När våra två största tillväxtkommuner i Dalarna, Ludvika och Malung-Sälén, har infrastrukturärenden som tar upp till fem år är det ingen glädje att man fick en handläggare snabbt, utan det handlar om att få ned den tiden. Det här är kommuner där man driver Sveriges industriella omställning och har en besöksnäring i världsklass. I Falun, där staten bygger ett regemente, dras det ned mest. Kommuner som vill ta ansvar och skapa egen kapacitet stoppas.

Regeringen hänvisar till att myndigheten styr sig själv. Jag tycker att det är ett problem. Riksdagens utredningstjänst visar att problemen är långvariga och strukturella. Lantmäteriet konstaterar självt att handläggningstiderna är alltför långa. Det här är inte rättvist, fru talman. Staten kan inte lämna stora delar av landet med sämre service, längre väntetider och sämre förutsättningar för utveckling. Det är dåligt för människors tillit till samhället, dåligt för företagens vilja att investera och dåligt för Sveriges tillväxt. Jag är nöjd med att ministern ser de här problemen och försöker åtgärda dem. Men jag tycker att det går för långsamt.

Anf. 14 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det är nationell ärendehantering, och det är viktigt att lyfta fram att det ska vara god tillgänglighet och god service i hela landet. Lantmäteriet finns på 50 platser, och man har förrättningsverksamhet på 49 platser. Det är självklart viktigt att följa de åtgärder som Lantmäteriet nu vidtar för att hantera det minskade inflödet av ärenden, som också minskar intäkterna.

Det är inte så att myndigheten styr sig själv, som Lars Isacsson säger. Vi har en mycket tydlig styrning av Lantmäteriet, och vi har förstärkt den genom ökad myndighetsdialog. Vi har förstås också haft starkt

fokus på ett höjt säkerhetsarbete på myndigheten och på att allt ska vara rätt och riktigt.

Regeringen har även fokus på att korta ledtiderna, öka tempot i arbetet och på det sättet kanske också minska kostnaderna, vilka är höga inte minst för enskilda husbyggare. Det fokuset hade behövt finnas för länge sedan. Då hade vi varit i en bättre sits med tanke på de industrietableringar som Lars Isacson pekar på, både nyetableringarna och de uppskalningar av redan starka industrier som i dag ökar kraftigt. Det gäller inte minst det som Lars Isacson hänvisar till i Ludvika, där det anställs tre personer om dagen. Om vi hade sett till att ta tag i den här typen av strukturella problem tidigare hade vi förstås varit bättre rustade. Det är därför regeringen fortsatt arbetar för att korta ledtider och se till att vi får en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess. Där är Lantmäteriets verksamhet förstås väldigt viktig.

Exakt hur myndigheten ska organisera sin personal på de här 50 platserna runt om i landet är en fråga för myndighetens ledning. Den typen av ministerstyre har vi inte i Sverige. Jag tror att vi delar den uppfattningen.

Jag tackar för debatten.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2025/26:275 om kostnader om klimatåtaganden inte uppfylls

Anf. 15 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Aida Birinxhiku har frågat finansministern vilka analyser ministern har låtit ta fram inom Finansdepartementet av kostnaderna för Sverige i form av köp av utsläppskrediter eller annan kompensation om ESR-åtagandet till 2030 inte uppfylls samt vilka analyser ministern har låtit ta fram inom Finansdepartementet av risken för och storleken på eventuella böter som kan följa av överträdelser av EU-rätten kopplade till att ESR-åtagandet till 2030 inte uppfylls.

Arbetet inom regeringen är fördelat som så att det är jag som ska svara på frågan.

Sverige är, som alla medlemsstater i EU, bundet av ESR-förordningen. Regeringen verkar för att Sverige ska leva upp till sitt åtagande i enlighet med förordningen. Sverige är ett av länderna med tuffast ESR-åtagande till 2030. Det finns kopplingar mellan ESR-förordningen och LULUCF-sektorn som innebär att ett eventuellt underskott eller överskott från LULUCF-förordningens första åtagandeperiod automatiskt täcks av utrymme inom ESR-sektorn.

LULUCF-sektorn har stora inneboende osäkerheter när det gäller både hur framtiden för nettoupptaget utvecklas och hur mätningar och beräkningar görs. Sverige har bland de högsta nettoupptagen av koldioxid i skogsmark i EU.

Under 2010-talet minskade tillväxten i den svenska skogen. Det berodde i stor utsträckning på faktorer som politiken har svårt att påverka, såsom torka och omfattande angrepp av skadedjur som granbarkborre.

Nedgången i tillväxt har haft en väsentlig negativ effekt på det redovisade svenska nettoupptaget, inte minst i början av den första åtagandeperioden. Enligt regeringen är det inte rimligt att Sverige belastas eller straffas för en utveckling som i grunden ligger utanför politisk kontroll. Därför har regeringen fört en aktiv och konstruktiv dialog med EU-kommissionen tillsammans med andra medlemsstater, såsom Finland, för att framhålla dessa utmaningar.

Samtidigt finns även positiva tecken. Statistiken för 2024 visar en återhämtning i skogens tillväxt under de senaste åren och därmed ett ökat upptag av koldioxid i skog och mark. Detta kan få betydelse för Sveriges LULUCF-åtagande, men givet osäkerheterna i rapporteringen och de naturliga variationerna inom sektorn är det ännu för tidigt att dra några slutsatser om hur åtagandet inom sektorn kommer att falla ut. Därmed är det i dagsläget väldigt svårt och för tidigt att avgöra hur förutsättningarna för att nå Sveriges klimatåtaganden inom EU ser ut.

Anf. 16 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Jag tackar klimatministern för svaret. Det här är en interpellation som jag ställde till finansministern, eftersom det handlar om analyser som det rimligen borde ankomma på Finansdepartementet att göra. Finansministern valde att lämna över interpellationen till klimatministern. Jag har egentligen inga synpunkter på vem som levererar svaret, fru talman. Problemet är att mina interpellationsfrågor inte besvaras.

Det jag efterfrågar är alltså vad det kommer att kosta för Sverige om vi missar vårt ESR-åtagande till 2030. Det är en högst berättigad fråga med tanke på att nuvarande regering i den egna budgetpropositionen konstaterar att Sverige kommer att missa sitt ESR-åtagande till 2030. Dessutom visar andra prognoser att elektrifieringstakten går ännu långsammare än tidigare beräknat och att gapet till att nå det här åtagandet är ännu större än vad regeringen tidigare räknat med.

Det här får såklart stora konsekvenser för den globala uppvärmningen och för klimatförändringarna, frågor som vi pratar om alldeles för sällan. Men det handlar också om vår ekonomi, om förlorade arbetstillfällen, utebliven tillväxt och investeringar som inte blir av.

Dessutom handlar det om kostnader som den här regeringen inte verkar vilja prata om, nämligen de kostnader som kan följa av att vi dels behöver köpa överprestationer från andra länder som har gjort jobbet, dels betala EU-böter för att vi inte når vårt åtagande enligt ESR-förordningen. Det är pengar som vi skulle kunna använda till mycket bättre saker, som att öka takten i klimatomställningen.

Fru talman! Det klimatministern framför här om en annan sektor, om LULUCF-sektorn, förstärker egentligen bara mitt argument om behovet av att vidta åtgärder för att kunna minska utsläppen i transportsektorn, vilket den här regeringen inte gör. Tvärtom såg vi under förra året den största utsläppsökningen på 15 år. Därför räcker det inte att regeringen hävdar att man

verkar för att Sverige ska leva upp till sitt åtagande enligt ESR-förordningen. Vad ser vi i praktiken? Jo, att planen tycks vara att invänta en utredning, den så kallade Styrmedelsutredningen, vars betänkande ska lämnas först i maj. Det är alldeles för sent för att kunna vidta tillräckliga åtgärder under den här mandatperioden, och det vet ministern mycket väl.

Prognoser är enligt ministern behäftade med osäkerhet, men det ligger så att säga i prognosernas natur. Det är ingen anledning till att inte ta fram dem över huvud taget. Vi ser att andra medlemsländer har gjort just det. Dessutom bidrar regeringens agerande till ökad osäkerhet eftersom man skjuter åtgärder på framtiden och gör oss mer beroende av fossila bränslen.

Fru talman! Ministern avslutade med att säga att det är för tidigt att uttala sig om hur förutsättningarna ser ut. Men regeringen konstaterar som sagt själv att Sverige ser ut att missa ESR-åtagandet till 2030 med nuvarande politik. Då borde ministern rimligen kunna svara på frågan om de statsfinansiella konsekvenserna av att Sverige gör det på grund av den här regeringens politik. Den frågan skulle jag vilja ha ett svar på.

Anf. 17 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Den här interpellationsdebatten blir lite udda givet att det inte går att räkna ut en siffra på ett eventuellt belopp som ska komma efter 2030 i ett hypotetiskt scenario med ett visst utfall, inte minst då klimatutsläpp är väldigt oförutsägbara och det finns stora osäkerheter på grund av att LULUCF-sektorn är inkluderad. Det vill ledamoten använda till sin fördel i den här debatten. Hon påstår att regeringen är ansvarslös som inte har räknat ut en siffra som de facto är omöjlig att räkna ut exakt. Man kan göra generella bedömningar, men de skiftar kraftigt från år till år.

Jag vet inte om ledamoten har gjort något försök på egen hand, bett riksdagens utredningstjänst titta på det eller på annat vis försökt undersöka hur beräkningarna går till. Men hade ledamoten gjort det hade hon nog insett att det här inte är ett försök från regeringen att undanhålla något eller undgå ansvar, utan det är helt enkelt ett faktum att det är svårt att räkna ut en siffra utifrån hypotetiska utsläppssiffror fram till 2030 som ska leda till böter, särskilt som man inte vet detaljerna för hur böterna beräknas utifrån utsläppssiffrorna. Det är väldigt många svåra variabler att ta hänsyn till här. Trots att det finns doktorer i matematik i regeringen är det inte vårt fokus att ägna tid och resurser åt att räkna ut eventuella siffror för eventuella böter, utan regeringen arbetar för att nå de här klimatmålen.

Fru talman! Det är inte regeringens uppfattning att vi kommer att missa klimatmål, utan det vi gör är en bedömning utifrån varje budget: Hur ser läget ut i dag? Hur ser prognoserna ut? Vad är det som saknas för att vi ska lyckas nå klimatmål?

Då är det mer politik för elektrifiering som krävs. Elektrifieringen behöver många saker, inte minst laddinfrastruktur. Där satsar den här regeringen mer än någon tidigare regering. Ett rekordstort antal

laddpunkter ställs upp med den här regeringen. Men man behöver i slutändan också el, fossilfri energi. Därför är det den här regeringens största fokus i klimatpolitiken.

Fru talman! Ledamoten far med lögnen och påstår att den största utsläppsökningen på decennier skedde förra året. Faktum är att utsläppen minskade förra året, så jag vill gärna att det förs till protokollet att det inte stämmer att utsläppen ökade år 2025.

Även det år under den här mandatperioden då Sveriges utsläpp ökade tillfälligt, nämligen det enskilda året 2024, var Sverige bäst av samtliga EU-länder per capita. Per person hade vi lägst utsläpp i hela EU, och det tycker jag är något som är bra. Det tycker jag är något som man ska ta fasta på.

Jag tycker att den här debatten förtjänar att handla lite mer om faktisk politik, det vill säga hur man löser klimatutmaningen och minskar utsläppen, och lite mindre om hypotetiska scenarier utifrån hypotetiska summor. Ledamotens parti har självt inte något särskilt mycket bättre svar på hur en sådan hypotetisk summa skulle se ut eftersom den är väldigt svår att beräkna. Den bygger på parametrar som vi inte vet.

Anf. 18 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Det finns mycket att bena ut efter det inlägget, bland annat att ministern verkar påstå att det är omöjligt att göra en sådan analys när vi ser att andra medlemsländer har gjort det.

Dessutom har riksdagens utredningstjänst tittat på vad det här skulle innebära för konsekvenser när det gäller köp av överprestationer. Att det är svårt är en sak, men det är inte en anledning att inte göra den typen av prognoser och dessutom inte vara transparent mot väljarna om vad det kostar för Sverige när den här regeringen missar klimatmålen som ett direkt resultat av regeringens politik.

Fru talman! Nu har vi förvisso haft några debatter i den här kammaren, men jag kan bara konstatera att klimatministern gärna använder sina inlägg till att prata runt frågan, prata om andra partier och prata om saker som hon själv hellre vill prata om, det vill säga allt annat än att ge ett tydligt och rakt svar på interpellantens fråga, vilket någonstans är själva poängen med en interpellationsdebatt.

Min fråga är väldigt enkel, fru talman, och kan besvaras med ett ja eller ett nej. Antingen har regeringen tagit fram analyser av kostnaderna till följd av den här regeringens klimatpolitik, som man då borde redovisa öppet, eller så har regeringen helt enkelt inte gjort det. Då borde man redovisa och vara öppen med det och omgående påbörja det arbetet, precis som andra medlemsländer har gjort.

Fru talman! Om regeringen konstaterar dels att befintliga åtgärder inte är tillräckliga för att nå målet och dels att man inte tänker presentera några nya åtgärder för att nå målet, då finns det ingen plan. Ett plus ett blir två, fru talman. Klimatministern lämnar en springnota till nästa regering och verkar inte ens ha koll på hur stor den kommer att bli. Antingen har man koll på

siffrorna, eller så har man inte det. Jag förstår att klimatministern gärna vill prata om andra saker, men det går inte att prata runt siffrorna.

På tal om siffror, fru talman, visade faktiskt Indikator i måndags att det är ytterst få som tycker att det är Romina Pourmokhtari och hennes parti som står för en ambitiös klimatpolitik. Det gäller till och med i de egna leden. Det tycker jag att klimatministern borde ha i åtanke när hon menar att vi socialdemokrater inte har någon politik för det här.

Med vår politik, fru talman, hade vi haft goda förutsättningar att nå ESR-åtagandet till 2030. Vi hade använt dessa fyra år till att faktiskt få fart på elektrifieringen och den svenska biodrivmedelsproduktionen, inte till att bidra till den största utsläppsökningen på 15 år under 2024.

När ministern här säger att utsläppen minskade 2025 vill jag också föra till protokollet att hon jämför just med den rekordstora utsläppsökningen och inte med hur det såg ut när regeringen tillträdde 2022. Nya siffror från SCB visar att utsläppen är 3,1 procent högre jämfört med när regeringen tillträdde 2022.

Jag vill upprepa min fråga, fru talman. Det finns andra länder som har gjort det, och riksdagens utredningstjänst har tittat på det. Varför kan klimatministern inte vara transparent? Regeringen konstaterar själv att vi inte kommer att nå målen till 2030. Hur kan man då inte ha någon koll på de statsfinansiella konsekvenserna av att Sverige på grund av regeringens klimatpolitik inte gör det?

Anf. 19 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Jag noterar att ledamoten väljer att ignorera det faktum att jag sa att hon nyss för med osanning när hon sa att Sveriges utsläpp förra året ökade mer än på flera decennier. Det är felaktigt. Hon valde då att omedelbart korrigera och uttala sig på ett annat sätt i sitt andra anförande, i stället för att bemöta det faktum att hon hade sagt något som inte stämmer och att det var fel.

Det blir också lite svårt att begripa vad ledamoten menar när hon pratar om att man har räknat på konsekvenser av köp av överprestationer. Ledamoten får gärna förtydliga vad det är hon hänvisar till som RUT har tittat på. Köp av överprestationer är inte samma sak som en bedömning av kostnader för eventuellt icke uppfyllda klimatmål.

Det är såklart väldigt tacksamt för oppositionen att i denna interpellationsdebatt diskutera analyser av eventuella böter efter 2030. Faktum är dock att Sverige fortfarande har kapacitet att klara av landets klimatmål, trots att vi har de tuffaste klimatmålen i hela Europeiska unionen.

Det finns ett fåtal länder som har samma höga målnivå som oss. De länderna har en fossil uppvärmningssektor, och Sveriges uppvärmningssektor är i stor utsträckning redan ren. Det gör att vi verkligen har en unik situation bland samtliga EU-länder i att vi redan

har de lägsta utsläppen per person men samtidigt en förväntan på att minska våra utsläpp allra mest.

Detta är inte minst någonting som ledamotens parti självt har förhandlat fram åt Sverige. Man menar ju att man med sitt eget partis politik når mål och att allting är frid och fröjd, men man väljer att inte påpeka att man för att göra det här planerar att kraftigt öka reduktionsplikten på diesel till en nästan dubbelt så hög nivå som i dag.

Det vore väldigt intressant att höra om ledamoten kan svara på om det blir dyrare bränsle vid ett maktskifte eller hur mycket dyrare det blir vid pump vid ett maktskifte. Detta har dock varenda socialdemokrat som jag har frågat det senaste året tvärvägrat att svara på. Det vore ett unikt tillfälle om ledamoten faktiskt kunde svara för sitt partis politik i stället för att leda väljarna på villovägar. Hon ignorerar frågor om vad konsekvenserna skulle bli av partiets förda klimatpolitik och hur den påverkar svenska folkets inställning inte minst till klimatfrågor och deras syn på sin egen hushållsekonomi. Att stå här och reflektera kring möjligen uppfyllda klimatmål är så oerhört tacksamt.

Vi behöver ju verkligen arbeta för att nå klimatmålen, och regeringens sätt att hantera den utmaning som Sverige står inför är som sagt att satsa på elektrifieringen. Den här regeringen satsar mer än de rödgröna på att bygga ut laddinfrastrukturen.

Just infrastrukturen för elektrifiering är någonting vi menar är statens ansvar och som staten behöver ta ett kliv framåt kring. Vi arbetar också väldigt aktivt med att bygga ut det svenska kraftsystemet så att det faktiskt finns ren el både för vår transportsektor och för vår industri.

Det är mycket positivt att ledamotens parti nu föreslår precis samma summor som regeringen gör för exempelvis finansiering av kärnkraft. Det är ett väldigt välkommet besked, inte minst för den svenska industrins omställning.

Det är som sagt för tidigt att göra analyser av vad eventuella böter skulle kosta. Jag ser fram emot att höra ledamotens resonemang om konsekvenser av köp av överprestationer, så att jag förstår lite hur hon resonerar.

Anf. 20 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Det är väldigt intressant att se att ministern tycker att jag borde göra det här jobbet i stället. Ministern pratar om att vi socialdemokrater ska vara transparenta med konsekvenserna av vår politik, när ministern först säger att Sverige inte ser ut att nå vårt ESR-åtagande till 2030 och sedan inte ens har koll på vilka kostnader detta kommer att innebära för svensk del.

Jag noterar att jag inte kommer att få svar på mina frågor i dag, fru talman. Jag noterar också att ministern alltid är frustrerad över berättigad kritik från oppositionen men aldrig över missade klimatmål. Det är så det brukar låta.

Fru talman! Jag vill också svara på frågan, och jag ska ge ett väldigt kort och enkelt svar: Nej, vi

socialdemokrater har inget förslag om att höja drivmedelsskatten.

Jag vill också svara på frågan om de verkliga kostnaderna för regeringens politik. Vi får ju inte något svar från vare sig finansministern eller klimatministern. Det vi däremot har fått är en springnota till nästa regering, och klimatministern har inte ens koll på hur stor den kommer att bli.

Jag tycker att klimatministern borde ställa sig frågan om skattebetalarnas pengar ska gå till att köpa överprestationer från andra medlemsländer och till att betala EU-böter eller om de ska gå till satsningar här för att öka takten i omställningen, skapa nya jobb och stärka vårt välstånd. Det är verkligen satsningar som behövs när vi ser hur den här regeringens mandatperiod har sett ut.

Fru talman! Klimatministern kan alltid hoppas att det inte blir ett regeringsskifte, men förtroendet för den här regeringen och inte minst för klimatministerns eget parti indikerar något helt annat. Inte ens Liberalerna verkar tro på den liberala ministerns klimatpolitik, och kanske är det därför klimatministern verkar lägga så mycket tid på oss socialdemokrater och vad vi kommer att säga eller inte säga i våra kommande regeringsförhandlingar. Det om något, fru talman, visar att ingen verkar tro på den här regeringens klimatpolitik – inte ens klimatministern själv.
(Applåder)

Anf. 21 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Nu när jag hört ledamoten resonera kring konsekvenser av köp av överprestationer inser jag att hon inte verkar begripa skillnaden mellan böter vid eventuellt icke uppfyllda klimatmål och köp av överprestationer från andra medlemsländer. Ledamoten påstod i sitt andra anförande att hon har siffror som hon har tittat på, och hon kritiserar regeringen för att vi inte har siffror. Det om de facto har tittat på är dock helt andra siffror än dem hon ställer frågor till mig om i sin interpellation.

Det är kanske ett tecken på okunnighet som spiller över i klimatpolitiken när ledamoten i fråga också står här och säger att Socialdemokraterna inte vill öka några drivmedelsskatter. Nej, men ni vill som sagt däremot ha en kraftigt ökad reduktionsplikt, vilket var det jag sa. Ni vill snudd på dubbla reduktionsplikten på diesel. Ni vill ha den på 19,3, och vi har den på 10.

Detta skulle få konsekvenser för svenska hushåll när de tankar – konsekvenser som ledamoten vägrar att ta ansvar för och vägrar att stå för här i kammaren. Hade det i stället varit en annan socialdemokratisk ledamot som stått här och debatterat mot finansministern eller energiministern hade man säkerligen pratat om att man absolut inte vill höja priserna vid pump.

På detta vis försöker man vilseleda väljarna och påstå att man kan nå klimatmål utan att det får några konsekvenser i plånboken. Det är oseriöst.

Det är synd att man inte väljer att begripa det man ställer frågor om i interpellationsdebatter. Det

interpellationsdebatten de facto handlar om, det vill säga hypotetiska böter i de fall då klimatåtaganden inte uppfylls, är som sagt helt osäkra parametrar att utgå från när man ska räkna fram sådana belopp eftersom de inte existerar.

Regeringen arbetar vidare med elektrifieringen, och vi får helt enkelt se hur väljarna röstar på valdagen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2025/26:309 om Försvarsmaktens efterfrågan på hållbara bränslen

Anf. 22 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Hanna Westerén har frågat mig om jag och regeringen har för avsikt att minska Sveriges fossilberoende och stärka inhemsk produktion av hållbara bränslen i akt och mening att stärka Sveriges totalförsvaret. Hanna Westerén har även frågat mig om jag och regeringen kommer att efterfråga hållbara bränslen i utbyggnaden av svensk militär förmåga.

Det säkerhetspolitiska läget är fortsatt allvarligt, och totalförsvaret står inför en historisk uppbyggnad. Försvarsbesluten för åren 2025–2030 innebär att Försvarsmakten kommer att bedriva utökad verksamhet på sina övnings- och skjutfält samt flottflygplatser.

Försvarsmateriel är dyrt och används under lång tid, ofta under flera decennier. Detta gäller även Försvarsmaktens fordon, vilket innebär en fortsatt användning av fossila bränslen. Myndigheten är även beroende av drivmedel som kan lagras länge, och av bland annat det skälet har Försvarsmakten varit undantagen från reduktionsplikten.

En robust energiförsörjning är central för att samhället ska fungera även vid höjd beredskap och i krig. Möjlighet till förhandslagring av drivmedel är viktigt inom ramen för Sveriges världlandsstöd i Nato. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla drivmedelsberedskapen. Det handlar exempelvis om stöd till laddinfrastruktur och elfordon samt förlängt och ökat stöd för biogasproduktion.

Regeringen har även tillsatt Styrmedelsutredningen, som bland annat ska analysera olika styrmedel för att fasa ut fossila bränslen på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Produktion av hållbara bränslen kan få stöd från både Industriklivet och Klimatklivet. I budgetpropositionen för 2026 har regeringen förstärkt Klimatklivet med ytterligare 1,5 miljarder kronor för 2026, 2027 och 2028.

I maj 2025 tillsatte Regeringskansliet en bokstavsutredning med uppdrag att främja tillgången till hållbara, fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel för sjöfart och luftfart. Analysen ska bland annat beakta totalförsvarets behov av hållbara och fossilfria drivmedel, inklusive lagringsmöjligheter för det civila och militära förvarets behov. Uppdraget ska redovisas i april 2026.

Anf. 23 HANNA WESTERÉN (S):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret.

I mångt och mycket är vi överens när det gäller uppbyggnaden av det svenska försvaret, och det anser jag verkligen vara en styrka för Sverige. Däremot står vi inför en del vägval när det gäller uppbyggnaden av totalförsvaret.

Jag förstår det försvarsministern säger i sitt svar om att det är svårt att bygga bort fossilberoendet inom Försvarsmakten eftersom fordonsflottan ser ut som den gör, men jag anser att vi ärligt talat inte har råd att frånhända oss möjligheten att bli mer självförsörjande på till exempel hållbart flygbränsle, vilket jag lyfter i min interpellation.

Potentialen är enorm. Många svenska företag står och stampar och vill bidra till en grön omställning och till det svenska totalförsvaret. Jag kan ge ett exempel: Det finns en enskild producent i Västernorrland som, med rätt förutsättningar, relativt snart skulle kunna leverera 80 000 ton vätgas och 640 000 ton syrgas per år. Försvarsministern kan ju själv bedöma om det är en resurs att räkna med eller inte.

Jag tror inte heller att vi ska underskatta skalbarheten i den här typen av projekt, det vill säga förmågan att relativt snabbt skala upp och leverera ännu mer, och jag menar att den inhemska efterfrågan är avgörande i uppstartsskedet av de här satsningarna.

Jag tror dessutom att ett främjande av den inhemska produktionen är klokt av många skäl. Man brukar prata om ömsesidig nytta eller kanske rent av trippel nytta. Den inhemska produktionen av hållbara bränslen skulle nämligen inte bara kunna möta Försvarsmaktens behov och de militära behoven utan också göra Sverige mindre sårbart som land, och det tror jag inte att vi ska underskatta i det läge vi befinner oss i, fru talman. Dessutom skulle den kunna bidra till jobb och tillväxt i hela landet, och det är också någonting som vårt land verkligen behöver.

Därför hade jag nog hoppats på en lite mer framåtlutad inställning från försvarsminister Pål Jonson, fru talman. Det här är ju ärligt talat det som brukar kallas en lågt hängande frukt.

Försvarsministern nämner Klimatklivet och Industriklivet, och det är både problematiskt och välkommet. Det är problematiskt eftersom både Klimatklivet och Industriklivet verkar föra en något osäker tillvaro under det nuvarande regeringsunderlaget, där klimatomställningen ofta ifrågasätts. Jag tycker dock att det är väldigt välkommet att försvarsminister Pål Jonson ändå visar vilja och att han har insikt om att upprustningen av vårt totalförsvaret och den gröna omställningen kan gå hand i hand.

Jag menar att vi behöver minska Sveriges beroende av utländska energiråvaror. Vi måste minska Sveriges sårbarhet, och ett sätt att göra det är att främja svensk-tillverkade, lagringsbara kolvätekedjor som fungerar i befintlig infrastruktur. Jag anser att det här är någonting som svenskt totalförsvaret behöver, och jag hoppas verkligen att försvarsministern också anser det.

Mina frågor har delvis besvarats, men inte fullt ut. Jag ser därför fram emot att försvarsministern utvecklar sina ambitioner på området.

Anf. 24 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Tack för interpellationen, Hanna Westerén!

Styrkan i den svenska försvarspolitikerna är just den breda samlingen, och den har vi återkommande visat – både när riksdagen den 17 december fattade ett nytt totalförsvarsbeslut som alla partier stod bakom och i beslutet att lägga 5 procent av bnp på försvaret, varav 3,5 procent ska avsättas till det militära försvaret och 1,5 procent ska avsättas till det civila försvaret, infrastruktur och Ukrainastöd. Den styrkan är signifikant, och den har noterats av vår omvärld.

Sedan kan vi ha lite olika synpunkter på hur man lägger upp enskilda arbeten med detta inom Försvarsmakten. Till stora delar är detta ett myndighetsuppdrag, men jag ska försöka bemöta och resonera kring de frågeställningar som Hanna Westerén tar upp och som jag tycker är viktiga och relevanta.

Bara för att sätta saker lite grann i perspektiv kopplat till Försvarsmaktens eget ansvar på området: För några år sedan gjordes bedömningen, efter mätning, att Försvarsmakten stod för under 1 procent av de totala utsläppen. Sedan har Försvarsmakten förstås att systematiskt arbeta med hållbarhetsfrågor men också forskning och utveckling när det gäller inte minst drivmedel.

Att Försvarsmakten inte träffas av reduktionsplikten är någonting som Hanna Westeréns partis regering fattade beslut om 2021. Det beslutet stöder vi; vi tycker att det är rimligt att Försvarsmakten inte ska omfattas av reduktionsplikten. Anledningen är just att de bi drivmedel som det kan handla om under nuvarande förutsättningar inte kan långtidslagras och ibland inte klarar kyla. Så länge den teknikutvecklingen inte går framåt är det alltså svårt att tillmötesgå reduktionsplikten, och jag tycker att det är rimligt.

Just förhandslagring av drivmedel är rätt centralt för Sverige nu när vi är en Natoallierad, för det gör att vi måste kunna förhandslagra drivmedel inte bara för den svenska försvarsmakten utan också för andra länders försvarsmakter. Försvarsmaktens bedömning var att det skulle ske på bekostnad av den militära förmågan, och det finns det inte riktigt utrymme för i det allvarliga säkerhetspolitiska omvärldsläget där vi ska utöka vår försvarsförmåga väldigt snabbt på kort tid.

Jag vill ändå påminna om att Försvarsmakten löpande bedriver ett omfattande arbete när det kommer till just miljö- och hållbarhetsfrågor. Man deltar också i en rad olika forskningsprojekt både nationellt och internationellt. FOI, som är en internationellt ledande försvarsforskningsmyndighet, har arbetat med studier kopplade till energiförsörjning.

Jag vet också att Försvarsmakten nu bedriver ett arbete där man testar elfordon. Det görs bland annat i Umeå, i Kungsängen och i Skövde, där man tittar på alternativa sätt att försörja fordonsflottan med energi.

Allt annat lika kan eldrift ibland vara attraktivt även på slagfältet eftersom sådana motorer är tystare än exempelvis en dieseldriven motor.

Det sker alltså ett rätt omfattande arbete för att bekämpa teknikutvecklingen. Jag har också själv, i min tidigare roll som ordförande i försvarsutskottet, tittat på möjligheterna med biogas och om den går att använda för framdrivning av Försvarsmaktens olika fordon. Sverige ligger alltså rätt långt fram i teknikutvecklingen.

Anf. 25 HANNA WESTERÉN (S):

Fru talman! Jag instämmer i många delar av försvarsministerns svar och i hans bild av tillvaron. Nu ska vi absolut inte relativisera utsläpp, men som försvarsministern nämnde är dessa utsläpp en ganska liten del av Sveriges totala utsläpp.

Det jag vill åt här är vår sårbarhet och det energiberoende som Sverige och Sveriges försvarsmakt har. Vi behöver öka den svenska försörjningsberedskapen. Försvarsministern redogjorde förtjänstfullt för en del piloter som just nu är i drift, och det är mycket lovvärt. Det är dock politiken som styr, och jag anser att politiken måste ge en fingervisning. Många projekt runt om i Sverige står nu och stampar och väntar på en politisk signal. De behöver få veta om det kommer att finnas en efterfrågan.

I sitt svar tog försvarsministern upp Klimatklivet, Industriklivet styrmedelsutredningen, biogasstöd och så vidare, men det man behöver veta som producent är ju om det kommer att finnas en marknad. Finns det en affär? Om det finns en affär finns det också en större svensk robusthet. Det är just den jag vill åt, och jag tror verkligen att Försvarsmakten kan vara en nyckelspelare här.

Jag tror också att det är lite vanskligt att lyfta fram Industriklivet och Klimatklivet på det sätt som försvarsministern gör. Både Klimatklivet och Industriklivet är utmärkta politiska initiativ som jag verkligen värnar och uppskattar, men de är inte outtömliga – det finns begränsade medel där. Vi har fått ett exempel i närtid. En stor svensk råvaruproducent vill ställa om, men medlen räcker helt enkelt inte till. Vi skulle kunna få en motsvarande situation här med att pengarna helt enkelt inte räcker till och att alla totalförsvarets behov av att öka försörjningsberedskapen inte kan lösas med medel från Industriklivet eller Klimatklivet.

Därför tror jag att det behövs en tydligare styrsignal från försvarsministern till Försvarsmakten om att efterfråga och upphandla hållbara bränslen, inte i första hand för att stärka svenska producenter – vilket också är oerhört viktigt – utan framför allt för att stärka vårt totalförsvaret och vår försörjningsberedskap. Det är det jag far efter här, fru talman.

Jag kommer till kammaren i dag med en uppriktig önskan om att vi gemensamt ska stärka totalförsvaret. Både jag och försvarsministern har varit inne på den enighet som finns kring återuppbyggnaden av det svenska totalförsvaret. Den är robust och solid, och den är verkligen en styrka för Sverige. Det finns dock

många delar när det gäller det som krävs för att leverera vad gäller uppdraget, inte minst beträffande de bränslen som driver Försvarsmaktens fordon.

Jag tror att det finns mer att göra här, inte minst i termer av att ge styrsignaler och att efterfråga de hållbara och inhemskt producerade drivmedlen. Det finns många producenter som frågar sig om den produkt med lägre utsläpp som de levererar faktiskt kommer att vara efterfrågad av politiken och av Försvarsmakten. Försvarsmakten gör ju det som politiken säger, och därför önskar jag att politiken i större omfattning ska säga att det ska vara inhemskt producerade och hållbara bränslen.

Anf. 26 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Den främsta prioriteringen, med utgångspunkt i det totalförvarsbeslut vi har fattat, är en snabb uppbyggnad av totalförsvaret och en snabbare utveckling av starkare krigsförband. Det är kärnverksamheten i Försvarsmaktens uppdrag.

Med det sagt tycker jag att det är viktigt att ta fasta på några saker. I förarbetena till miljöbalken konstateras att krig är ett av de allvarligaste miljöhoten. Detta framgår också i själva miljöbalken. Vi behöver bara titta på erfarenheterna från kriget i Ukraina för att se vilka fruktansvärda konsekvenser det skulle medföra för miljön om vi inte längre skulle ha förmånen att leva i fred. Margot Wallström har på ett förtjänstfullt sätt gjort ett väldigt omfattande arbete med ekocid.

Jag vill ta fasta på vikten av en snabb uppbyggnad av försvaret. Detta syftar ytterst till att vi och våra allierade ska kunna få leva i fred.

Försvarsmakten följer de instruktioner och förordningar som finns på miljöområdet. Miljöbalken är naturligtvis en sådan. Man är anmodad att arbeta med utgångspunkt i de millenniemål som har slagits fast. Försvarsmakten har också ett omfattande arbete på hållbarhetsområdet. Man har en hållbarhetsstrategi och arbetar systematiskt med uppföljning. Detta redovisar man i den resultatredovisning som man skickar till regeringen i mars varje år.

Det sker alltså ett omfattande miljöarbete inom myndigheten, vilket är viktigt. Jag vågar påstå att den svenska försvarsmakten i en internationell jämförelse ligger långt fram när det gäller att arbeta med miljö- och hållbarhetsmål.

Detta är i grunden den ansats man har. Man har som sagt prov- och testverksamhet med nya drivmedel och med elbilar. Jag vet att man även tittar på biogas och ett antal andra alternativ.

Försvarsmakten arbetar med ett stort intentionsdjup. Man följer sina instruktioner och arbetar enligt de uppgifter som vi har gett Försvarsmakten på detta område. De är naturligtvis helt centrala.

Anf. 27 HANNA WESTERÉN (S):

Fru talman! Jag förstår att försvarsministern inte kan lämna några garantier för kommande upphandlingar eller instruktioner, men jag vill ändå vädja om att vi gemensamt tar vara på den här möjligheten.

Försvarsministern var själv inne på möjligheten att minska utsläppen, vilket är oerhört viktigt. I den tid som vi befinner oss i är det också oerhört viktigt att minska vår sårbarhet. Försvarsministern nämnde vår leverans till vår försvarsallians. Jag tror att vi blir en bättre allierad när vi kan leverera en försvarsmakt som inte är så beroende av andra och som har inhemskt producerade råvaror och drivmedel i tanken.

Jag mötte Myndigheten för civilt försvar häromkvällen. Jag tror att försvarsministern håller med om att det är glädjande att återuppbyggnaden av det civila försvaret går så fort och att det sker en sådan kraftig rörelse framåt. Myndigheten vittnar om den otroliga uppslutningen från alla aktörer, inte minst näringslivets stora aktörer. De vill verkligen leverera när det gäller klimatmålen, men de vill också leverera till totalförsvaret.

Därför vill jag avsluta med att påminna om att det finns en resurs här. Det finns en lågt hängande frukt att plocka, och jag hoppas att försvarsministern gör det. Det finns många producenter runt om i landet som vill leverera inhemskt producerade och hållbara bränslen både till Försvarsmakten och till många andra delar av den svenska fordonsflottan. Detta bygger Sverige starkare och mer robust. Jag anser att vi inte kan avvara det.

Anf. 28 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru talman! Tack, Hanna Westerén, för debatten!

Jag tror inte att det finns några stora politiska skiljelinjer här. Jag har försökt att ge uttryck för den avvägning som man ibland måste göra vid tillämpningen av vissa drivmedel som kan minska Försvarsmaktens tillgänglighet och operativa förmåga. Till exempel kan problemen med att långvarigt lagra biodrivmedel i stark kyla minska tillgängligheten på våra krigsförband.

Med detta sagt arbetar Försvarsmakten med forsknings- och utvecklingsprojekt som har koppling till alternativa drivmedel. Detta är uppmuntrande. FOI, som tittar på energiförsörjningen ur ett totalförsvarsperspektiv, gör ett viktigt arbete. Försvarets materielverk har utvecklat hållbarhetskriterier för upphandling, vilket jag tycker att det finns anledning att både välkomna och uppmuntra.

Vi ser alltså ett ganska omfattande arbete för att minska beroendet av fossila bränslen i akt och mening att Försvarsmakten ska spela en konstruktiv roll i detta.

Vi befinner oss dock i allvarstider. Det säkerhetspolitiska omvärldsläget är det allvarligaste sedan andra världskrigets slut. Vårt främsta fokus nu är att se till att vi får starka krigsförband och att vi har förmåga att bedriva avskräckning och försvar tillsammans med våra allierade. Därför måste vi ibland göra avvägningar i bedömningen av hur snabbt vi kan tillmötesgå ny teknik som är fossilfri.

Jag tackar än en gång Hanna Westerén för debatten.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2025/26:195 om kompetensförsörjning i Malmfältens skolor

Anf. 29 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Linus Sköld har frågat mig hur jag avser att agera för att skolverksamheter i Malmfältens framöver ska kunna klara sin kompetensförsörjning och höja sina resultat.

Utbildningen i det svenska skolväsendet ska vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen). Det innebär att alla elever ska ha tillgång till en verksamhet med en hög kvalitet, så att de fastställda målen för utbildningen kan nås oavsett var i landet eleverna bor eller vilken skola de går i.

Regeringen arbetar intensivt med att förbättra kunskapsresultaten i den svenska skolan. Från och med hösten 2028 kommer grundskolan i Sverige att göras tioårig för att ge eleverna bättre möjlighet att utveckla grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna. Regeringen har även aviserat införandet av nya läroplaner med större fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter. Vidare vill regeringen införa stödundervisning som en ny stödsats från hösten 2028, för att förbättra stödet i skolan. Dessutom föreslår regeringen att obligatoriska standardiserade tester ska införas. Testerna kan bidra till att tidigt identifiera elever som behöver stödsatser.

Regeringen gör i budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1) historiska satsningar på skolan. Bland annat föreslås en förstärkning av Kunskapsbidraget med 1,8 miljarder kronor 2026 som fördelas enligt ett index som speglar resursbehovet på huvudmannanivå. Det betyder att de huvudmän som har en hög andel elever med låg sannolikhet att uppnå gymnasiebehörighet får mer medel. På så vis innebär Kunskapsbidraget att stora satsningar kan göras där de behövs som bäst. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det är kommunerna som har huvudansvaret för att garantera alla barn och elever en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

För att undervisningen ska hålla en hög kvalitet måste förskollärare och lärare få bättre förutsättningar att fokusera på undervisningen. Regeringen vidtar flera åtgärder för att förbättra förskolläraryrket och läraryrkets förutsättningar, så att fler utbildar sig och stannar kvar i yrket.

Regeringen föreslår att tiden för lärares och förskollärares undervisningsuppgifter regleras. Det innebär att det ska sättas en högsta gräns för hur många undervisningstimmar en lärare kan ha. Det ska också finnas en lägsta gräns för hur mycket tid en förskollärare eller lärare ska ha för att planera och följa upp sin undervisning. Syftet är att förskollärare och lärare ska få bättre förutsättningar att koncentrera sig på sitt kärnuppdrag. En god arbetsmiljö med mer tid att ägna sig åt att planera, genomföra och efterarbete undervisningen

kommer förhoppningsvis också att få fler att söka sig till och välja att stanna kvar i yrket.

Anf. 30 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Min interpellation tog sin utgångspunkt i att ministern i höstas avvisade en inbjudan till ett möte med kommunledningarna, kommunalråden, kommuncheferna och skolledningarna – det vill säga skolcheferna – i Kiruna och Gällivare kommuner. Ministerns svar här i dag är, skulle jag säga, kvittot på att hon verkligen hade behövt ta det där mötet.

Kiruna och Gällivare kommuner, ofta benämnda Malmfältan, är gruvsamhällen som har vuxit upp runt LKAB:s utvinning av huvudsakligen järnmalm, hundratals mil härifrån. Det är kallt och krispigt men mörkt på vintern. Det är ljuset dygnet runt på sommaren. Tung basindustri, i synnerhet gruvnäringen, är fortfarande livsnerv i samhällena. Det bor underbara människor där, i symbios med gruvnäringen.

Men lokalsamhällena har också problem. De har samma problem som norra Sveriges inland har generellt: Det är glest mellan husen, och man har en åldrande befolkning och en stigande försörjningskvot. Men man toppar detta med en arbetsmarknad som är totalt överhettad. Arbetslösheten understiger 2 procent, och det finns tusentals lediga jobb. Industriföretag, inte minst helstatliga LKAB, dammsuger arbetsmarknaden på tillgänglig arbetskraft med ett löneläge som kommunens välfärdsverksamheter bara kan drömma om att matcha. Näringslivet flyger in folk för att de ska jobba i dess verksamheter, även till relativt lågavlönade sektorer som butiker och kaféer.

Man har alltså en befolkning med en relativt hög snittinkomst. Kommunerna är nettobidragsgivare i det kommunalekonomiska utjämnningssystemet. Man har dock en ganska svag utbildningstradition, och det är många mil till närmaste universitet, undantaget Rymd-campus i Kiruna.

Resultatet av den här situationen är att skolorna i dessa kommuner saknar personal. Andelen behöriga lärare i grundskolan understiger 50 procent. Andelen behöriga förskollärare understiger 20 procent.

Kiruna kommun försökte lösa detta genom att ta in bemanningsföretag. Då fick kommunen vitesföreläggande från Skolinspektionen. Man fick upphöra med detta, för det är inte tillåtet i grundskolan.

Staten har vidtagit statliga åtgärder för rättelse i Gällivare för andra gången i historien. Man tog över en skola, högstadieskolan i kommunen, och åtgärdade rutiner för särskilt stöd, undervisning av nyanlända och så vidare. Men man konstaterar i sin slutrapport att inte heller Skolinspektionen, alltså staten, kan hitta behöriga lärare att anställa i Gällivare. Problemet med stor kompetensbrist kvarstår alltså, men staten lämnar Gällivare efter nio månader.

Nu har jag frågat ministern vad hon ska göra för att hjälpa Malmfältans skolor. Hon svarar med att rada upp en lång rad reformer som inte kommer att spela någon roll för kompetensförsörjningsproblematiken.

En reform som har med kompetensförsörjningen att göra är dock reglerad undervisningstid. Den kommer att förvärra kompetensbristen i Gällivare med ungefär 20 procent. Det innebär alltså att ytterligare 25 lärare skulle behövas. Har Mohamsson några förslag på skolpolitiska reformer som skulle underlätta för Malmfältans skolor?

Anf. 31 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Tack, ledamot Linus Sköld, för denna mycket viktiga fråga! Jag instämmer: Det är viktigt för verksamheten i förskolan och skolan att man håller en hög kvalitet. Då är det viktigt att man har utbildad personal.

Grunden för att få förskollärare och lärare att trivas och fortsätta inom yrket handlar om att öka yrkets attraktivitet. Det är vidare avgörande att förskollärar- och lärarutbildningarna förbereder studenter väl inför framtidens yrkesutövning. Det kan också vara avgörande för att nyutbildade förskollärare och lärare ska vilja fortsätta inom just dessa yrken.

Regeringen har fattat flera beslut om att anpassa lärarutbildningar efter de olika behov och förutsättningar som råder på skolor i dag, vilket också lyfts fram av ledamoten. Förändringarna innebär att vi också ska ha skarpare antagningskrav, ett reformerat utbildningsinnehåll och ökad samverkan mellan lärosäten och lärarutbildningar.

Under 2026 avsätts 7 miljoner kronor för att lärosätena ska kunna utveckla utbildningssamarbeten och fortsätta att ha ett utbud av lärarutbildningar i hela landet. Dessutom avsätts 1 miljon kronor för att kartlägga lärarutbildning i små ämnen där studentunderlaget är för litet för att lärarutbildning ska kunna anordnas.

Det är helt avgörande att vi ökar attraktiviteten hos läraryrket så att fler väljer att bli lärare men också så att fler stannar. Kommunen har det huvudsakliga ansvaret för att finansiera och bedriva förskola och skola, men oavsett vilket vill jag understryka att regeringen tar situationen i förskolan och skolan på största allvar. Som jag nämnde inledningsvis har regeringen därför vidtagit flera åtgärder, däribland förstärkningar av kunskapsbidraget och ett generellt statsbidrag till kommuner och regioner.

Regeringen arbetar också med att underlätta för kommunerna att ta del av statsbidragen i syfte att minska deras antal och förenkla de riktade statsbidragen. Där initierar regeringen en översyn och anpassning av befintliga anslagsstrukturer och anslagsändamål. Syftet är att minska huvudmännens administrativa börda och antalet riktade statsbidrag. Återigen: Det är viktigt för att göra det enkelt för kommuner att ta sitt huvudsakliga ansvar, nämligen att bedriva förskola och skola utifrån de behov som finns i deras kommun.

Anf. 32 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Det är som att Simona Mohamsson inte hör vad jag säger eller inte tar problemet på allvar.

Varannan lärare i grundskolan i Kiruna och i Gällivare är obehörig, och lärarbehörigheten i Gällivare är 46 procent. Ett resultat av detta är att varannan elev inte klarar de nationella proven i årskurs 3. Ett annat resultat av detta är att var tionde elev har mer än 50 procents frånvaro i grundskolan.

Simona Mohamsson sa att utbildningen ska vara likvärdig, och hon citerade skollagen i inledningen av sitt första svar. Sedan har hon kommit med några reformer som hon påstår ska möta detta, till exempel tioårig grundskola, ny läroplan, stödundervisning och standardiserade tester.

Den enda reform som har med lärarbehörigheten och lärarförsörjningen att göra är den som handlar om reglering av undervisningstiden. Om regeringen tänker följa utredarens förslag kommer detta att förvärra lärarbristen i Gällivare. Det blir 25 färre lärare, när de redan har ett rekryteringsbehov på 150. Det är värt att påpeka att ministern vidtar kontraproduktiva åtgärder.

På samma sätt är det med lärarutbildningsreformen, som hon hänvisade till i sitt andra svar. Den reform som regeringen står i begrepp att göra kommer att minska antalet lärarstudenter med en tredjedel, enligt de bästa bedömningarna. På vilket sätt kommer detta att underlätta kompetensförsörjningen i Malmfälten?

Det är som att Simona Mohamsson inte förstår hur långt det är från Malmfälten till Stockholm. Skolcheferna i Gällivare och Kiruna kommuner skrev en debattartikel på DN Debatt i somras där de underströk att regeringens skolpolitiska reformer är gjorda för storstadsområdena. Malmfältens problem kommer att förvärras av de reformer som regeringen är på väg att göra.

Finns det några reformer som handlar om tillgänglig arbetskraft som finns i södra Sverige? Regeringen har drivit upp arbetslösheten till rekordnivåer i landet i genomsnitt. Finns det några reformer som handlar om att omfördela tillgänglig arbetskraft i södra Sverige och införa incitament för att flytta till norra Sverige, där arbetslösheten är superlåg, kompetensförsörjningsbehovet jättestort och arbetsmarknaden överhettad?

Finns det någon idé om att staten har ett ansvar för lärarförsörjningen? Simona Mohamsson har vid två tillfällen hittills i den här debatten återkommit till att skolan huvudsakligen är ett kommunalpolitiskt ansvar. Ja, det stämmer, men lärarförsörjning är ett statligt ansvar. Det är inte kommunerna som bedriver lärarutbildning, och det är inte kommunerna som ska kompetensförsörja i skolorna. Det är staten.

I stället för att försöka avhända sig ansvaret för detta borde Simona Mohamsson steppa upp och säga: Jag ser Kiruna och Gällivare. De har en unik situation kopplad till att staten utvinner naturresurser där, gräver under staden så att den måste flyttas och samtidigt dammsuger samhällena på all tillgänglig arbetskraft. Tiotals lärare jobbar i gruvorna i stället för i skolverksamheten i Gällivare.

Vad har Simona Mohamsson för förslag för att underlätta kompetensförsörjningen i Kiruna och Gällivare?

Anf. 33 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Som jag sa inledningsvis gör regeringen historiska förstärkningar och satsningar på skolan. I regeringens budgetproposition för 2026 finns stora satsningar på skolan. Bland annat föreslås en förstärkning av kunskapsbidraget med 1,8 miljarder kronor för 2026, som fördelas i enlighet med index och som speglar de resursbehov som huvudmännen har. Det betyder att huvudmän som har en högre andel elever med låg sannolikhet att uppnå gymnasiebehörighet får mer medel. Kunskapsbidraget innebär att stora satsningar görs på dem som behöver det allra mest.

Jag är glad över att ledamoten lyfter fram behovet av attraktivitet hos lärarjobbet. För att undervisningen ska kunna hålla en hög nivå behöver både förskollärare och lärare få bättre förutsättningar för sin undervisning. Regeringen vidtar därför flera olika åtgärder för att förbättra förskollärarnas och lärarnas yrkesförutsättningar så att fler vill utbilda sig och fler vill stanna kvar.

Regeringen föreslår därför att lärarnas och förskollärarnas arbets- och undervisningstid och undervisningsuppdrag ska regleras genom att det sätts en högre gräns för hur många undervisningstimmar en lärare kan ha och en lägsta gräns för hur mycket tid en förskollärare eller lärare ska ha för planering.

Jag undrar om ledamoten är emot att vi ska reglera förskollärarnas och lärarnas undervisningsuppdrag, för så låter det i den här debatten. Tycker man inte att det är det bästa sättet att höja attraktiviteten hos jobbet och få fler att vilja söka sig till yrket men också stanna kvar där, oavsett var i landet det är?

Vidare är jag glad att vi nu ser till att lärarutbildningen görs om så att den fokuserar på att ge lärare de bästa förutsättningarna när de sedan kommer ut och möter elever på våra skolor. Även där antyder ledamoten att man är emot att vi ska ha en ny lärarutbildning. Det hade varit intressant att höra om ledamoten tycker att vi inte ska ha en ny lärarutbildning som fokuserar på kunskap och på att ge rätt redskap.

Avslutningsvis skulle det glädja mig om jag hörde rätt här under interpellationsdebatten. Var det så att ledamoten öppnade upp för ett förstatligande av skolan? Detta skulle jag inte ha något emot, men i dag ligger det huvudsakliga ansvaret för finansieringen och bedrivandet av skolor på huvudmännen i kommunerna.

Anf. 34 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Jag kan konstatera att Simona Mohamsson gjorde fel när hon sa nej till mötet med Kirunas och Gällivares kommunledningar och skolledningar. Jag hoppas att hon överväger att åka på besök till Kiruna och Gällivare och faktiskt sätta sig in i hur situationen ser ut på riktigt, för det är uppenbart att hon

inte har en aning om hur verkligheten ser ut för dessa kommuner.

Jag frågade hur vi ska lösa kompetensförsörjningsbekymren i Kiruna och Gällivare och vilka idéer Simona Mohamsson har för detta. Hennes enda svar var att vi ska reformera lärarutbildningen så att det kommer ut färre behöriga lärare och att vi ska se till att de räcker mindre långt, det vill säga använda dem till mindre undervisning och därmed öka behovet av behöriga lärare. Då menar jag att hon inte har förstått vad det är jag säger.

Simona Mohamsson har i varje inlägg här återkommit till detta med historiska satsningar på skolan. Varje gång regeringen säger att de gör historiska satsningar ska man bli misstänksam. Simona Mohamssons företrädare fick sitta i 30 minuter med Anders Holmberg och erkänna att hennes historiska satsningar faktiskt var 2 miljarder i nedskärningar på skolan. Det är sannolikt exakt likadant den här gången.

Jag sammanfattar detta med att situationen i Kiruna och Gällivare kommer sig av att statens utvinning av naturresurser i de kommunerna dränerar skolorna på kompetens. Det får fatala konsekvenser. Och statens företrädare som är ansvarig för lärarförsörjningen i landet ignorerar problemet fullständigt.

Anf. 35 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Grundfrågan var vad regeringen gör för att öka kompetensförsörjningen och höja resultaten. Jag tycker att jag har uppgett många reformer och förslag på vad regeringen gör för att se till att stärka lärarna i deras uppdrag och för att se till att läraryrket återgår till att bli Sveriges viktigaste yrke, bland annat genom att reglera lärarnas undervisningstid och planeringstid. Jag har också berättat att regeringen gör direkta satsningar och förstärkningar i kunskapsbidraget, så att man kan stärka huvudmännen och därmed också eleverna.

Det finns inget som är så viktigt för att elever ska kunna klara sig i skolan som att de har lärare, riktigt duktiga lärare. Man kan tycka att det är en petitesse att göra om lärarutbildningen, och man kan tycka att det är en petitesse att reglera lärarnas undervisningstid. Men det är helt avgörande för viljan att bli lärare och för lärarnas vilja att stanna i yrket.

Jag frågar mig fortsatt om vi ska tolka ledamoten som att man är emot reglerad undervisningstid för lärare och emot en ny lärarutbildning men att man öppnar upp för ett förstatligande av skolan. Om så är fallet tror jag att många lärare, elever och föräldrar blir oroliga över att man inte tar lärarnas undervisningsuppdrag på allvar och förstår hur viktigt det är. Men om ledamoten och Socialdemokraterna öppnar upp för ett förstatligande av skolan skulle det glädja mig.

Interpellationsdebatten är härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2025/26:271 om traditionella luciafiranden i skolan

Anf. 36 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Markus Wiechel har frågat mig hur jag ser på att fler elever och föräldrar inte får ta del av ett traditionellt luciafirande och om jag och regeringen avser att vidta några åtgärder för att stärka luciafirandet i skolorna.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22) är skolans uppdrag bland annat att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Enligt läroplanen är utbildning och fostran i djupare bemärkelse en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk och kunskaper – från en generation till nästa. Samtidigt fastslås det att den undervisning som ges ska vara icke-konfessionell.

Luciafirandet kan ses som en del av det svenska kulturarvet och kan därför uppmärksammas som en kulturell tradition på skolorna. Det är samtidigt upp till varje skola och dess huvudman att avgöra hur utbildningen ska bedrivas enligt gällande författningar. Således beslutar de om luciafirande ska genomföras eller inte.

I sammanhanget kan nämnas att regeringen, som en del av ett omfattande reformarbete för att förbättra hela skolsystemet, arbetar för att skolan ska få nya läroplaner med en tydligare kunskapsinriktning. Inom ramen för den processen beslutade regeringen den 18 december 2025 om ett uppdrag till Skolverket om att förbereda för en tioårig grundskola med nya läroplaner för grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan (U2025/02427). I uppdraget ingår bland annat att Skolverket utifrån Läroplansutredningens förslag i betänkandet *Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande* (SOU 2025:19) ska ta fram förslag på nya läroplaner, inklusive kursplaner, som regeringen sedan ska besluta om.

Anf. 37 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Stort tack, ministern, för svaret på interpellationen!

Det kan tyckas lite konstigt att diskutera luciafirande så här i februari – men bättre sent än aldrig. Det var en viktig debatt som fördes i december, inte minst i sociala medier. Av den anledningen fortsätter jag den gärna nu.

Jag tänker försöka fokusera på luciahögtidens kulturella betydelse och att den fungerar som en inkluderande kraft, inte minst för nyanlända men också för att stärka samhällsgemenskapen i stort. Lucia är nämligen ett ovärderligt kulturarv i Sverige. Läroplanen för såväl förskolan som grundskolan ålägger explicit skolan att förmedla det. Det betonas tydligt att utbildningen ska överföra och utveckla vårt gemensamma kulturarv – värden, traditioner och historia – till nästa generation.

Lucia är inte vilken tradition som helst. Den är unik. Den hör till de mest karakteristiska svenska traditionerna och har rötter i både helgonkult och vinter-solståndsritualer. Att urvatna detta begränsar mycket av det som vi bär med oss från generation till generation. Särskilt i en tid då vårt samhälle präglas av mångkulturalism ser jag det som ett stort problem om skolan får välja bort vårt arv. Den ska snarare stärka det.

Luciafirandet bygger som sagt broar. Det välkomnar nyanlända in i det svenska samhället. Det är på så sätt en viktig integrationsåtgärd. Lucia är en sekulariserad och ljusfylld högtid som inte kräver någon form av religiös tro. Det är positivt i sammanhanget. Det handlar egentligen bara om öppenhet och gemenskap. Det är musik och glädje.

Många nyanlända familjer har också visat sin stora uppskattning när de välkomnats in i denna gemenskap. Jag har själv sett det på nära håll och har haft samtal med många nyanlända personer som har uttryckt just det. Det är helt enkelt en varm och inkluderande introduktion till svensk kultur och en perfekt väg in i samhället. Barn sjunger tillsammans, och man delar lussekatter och pepparkakor, skapar minnen och binder samman hem och skola.

Att begränsa eller ersätta detta med diffusa vinterfiranden eller liknande skickar snarare signalen att svensk tradition är något som man vill dölja eller tona ned. Det ser jag som ett stort problem. Det är också precis tvärtom vad integrationen i samhället behöver.

Traditionella luciatåg stärker gemenskapen. Det är anledningen till att jag vill lyfta upp detta.

Jag kan tycka att ministerns svar är något undvikande och passivt. Ministern duckar lite för ansvaret och upprepar läroplanstexten men undviker att ta ställning till den utveckling vi ser, att fler skolor och förskolor begränsar den typen av firanden. Det är det jag ser som lite av ett problem.

Vi ser att luciafirande har avskaffats eller att man har velat begränsa det med märkliga hänvisningar till stress och liknande; man hänvisar till och med till barnkonventionen. Mot bakgrund av det vill jag gärna att ministern utvecklar svaret.

Anf. 38 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Jag tror också att många har något kärt minne från något luciafirande, kanske när man gick i skolan eller fick lussa på något äldreboende. Kanske har man också sett förskolebarn i sina små pepparkaksdräkter försöka hålla takten. Detta är en viktig del av det svenska kulturarvet.

Kulturarv och traditioner är en del av skolans uppdrag men ska alltid förmedlas inom ramen för skollagens krav på icke-konfessionell utbildning och undervisning.

Det är naturligtvis olyckligt om skolor helt och hållet avstår från traditioner och gemenskapsskapande aktiviteter på grund av lärarbrist, tidsbrist eller andra hinder. För att verksamheten i skolan ska hålla hög

kvalitet är det av stor vikt att fler personer vill arbeta inom förskolan och skolan, exempelvis som musiklärare. Likaså är det viktigt att de lärare som i dag arbetar i skolan trivs och vill fortsätta inom sitt yrke så att det inte väljs bort för att man känner stress eller tidsbrist.

Skolan är och kommer att förbli en av regeringens främsta prioriteringar. Regeringen arbetar med många och omfattande åtgärder för att förbättra den svenska skolan och öka läraryrkets attraktivitet. Bland annat har regeringen beslutat om en ny läroplan, som jag nämnde i interpellationssvaret, som ska göra det tydligare vad man ska lära sig och när samt stödja lärare i deras uppdrag. Vi inför ett nytt betygssystem, ökad trygghet och studiero, ett nytt stödssystem, reglerad tid för undervisningsuppdraget och höjd kvalitet på lärarutbildningen.

Allt detta gör vi just för att skolan ska kunna vara det där kittet som håller ihop samhället – en skola där alla barn får samma möjligheter och ingen lämnas efter och där man får med sig ett bagage som är viktigt både inför fortsatt utbildning och som en guide i livet.

Anf. 39 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Jag vill bara förtydliga att jag tycker att ministern också gör väldigt mycket gott på detta område. Fortfarande saknar jag dock lite det som interpellationen handlar om, nämligen just att detta viktiga inslag i svensk skola kan försvinna.

Jag brukar inte diskutera skolpolitik, vill jag tillägga, så det är roligt att hoppa in lite i den debatten.

Vad det handlar om är att den här typen av inslag är viktiga för alla. Som jag nämnde tidigare stärker traditionella luciatåg gemenskapen i ett splittrat samhälle. I en tid av isolering och fragmentering erbjuder de en gemensam ljuspunkt som stärker såväl familjer som enskilda.

Ministern sa att det var bekymmersamt – jag minns inte benämningen exakt – om vissa skolor helt skulle ta bort luciafirandet. Ja, det är fruktansvärt om det är så, men det är även illa när man begränsar det, till exempel portar föräldrar eller bara har en marginaliserad version av upplevelsen.

Barns utveckling gynnas. De skadas inte av traditionella firanden. Att öva sånger, klä ut sig, uppträda inför publik och dela glädje tränar självförtroendet. Det tränar språk, samarbetsförmåga, estetiskt uttryck och så vidare – allt i linje med läroplanens mål och med regeringens så kallade kulturkanon.

De flesta barn älskar lucia. Det skapar livslånga positiva minnen, som ministern också var inne på. De argument vi fått höra i debatten som handlar om stress – eller till och med barnkonventionen, som jag nämnde tidigare – är snarast svepskäl. Bevisen visar snarare att barn mår bra av meningsfulla förväntningsskapande aktiviteter. Man ska inte skyddas från den typen av aktiviteter, tvärtom. Sedan när ska vi skyddas från eventuell stress till följd av väldigt viktiga inslag i skolan?

Jag tycker att regeringen behöver ta ansvar. Lokala beslut får inte urholka ett nationellt kulturarv. Skolan är inte en fristad för godtyckliga beslut som strider mot

läroplanens anda, vilket jag menar att de i vissa fall gör. Om allt fler förskolor och skolor begränsar lucia – har interna firanden i stället för öppna, portar föräldrar, har vinterfirande i stället och så vidare – riskerar vi en nationell erosion av traditioner, vilket jag tycker vore olyckligt.

Regeringen, som faktiskt investerar i bättre förutsättningar för skolan, bör därför tydligt signalera att kulturarv som lucia ska värnas och stärkas, inte lämnas åt huvudmän som väljer bort dem.

Ministern var också inne på det här med personlig erfarenhet. Jag har själv massor av personliga erfarenheter. Som barn var det kul och spännande att stå på scen. Man kände glädje efter att ha uppträtt för sina föräldrar. Som pappa till min son ser jag samma sak. När han får uppträda – förvisso i olika andra sammanhang – mår han så bra av det. Det är ett fint inslag i skolmiljön.

Jag upplevde detta också som utlandssvensk när jag bodde i USA. Att välkomnas in i en gemenskap, i det fallet en gemenskap som en amerikansk kultur förde med sig, var något positivt, inte negativt.

Anf. 40 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Inledningsvis vill jag bara säga att jag är glad att fler vill debattera skolan, så välkommen in i skoldebatten!

Som jag nämnde är det skolans rektor och huvudmännen som avgör hur utbildningen och undervisningen ska utformas och bedrivas i enlighet med de bestämmelser som vi lägger fast. Det gäller även traditioner på skolan, exempelvis luciafirandet.

I dagsläget finns det inga planer på att ändra detta genom bestämmelser på nationell nivå. Jag vill dock uppmärksamma ledamoten på att vi gör jättestora förändringar av svensk skola, inte minst när det gäller läroplaner och kursplaner, som kommer att vara avgörande för att få en större likvärdighet och därmed också rättvisa i våra skolor.

Jag instämmer med ledamoten i att skolan är nyckeln till integration. Det har varit avgörande för den här regeringen att tydligt påvisa att de går hand i hand. Om vi lyckas väl med eleverna i skolan och inte lämnar någon efter kommer vi också att lyckas med integrationen så att barn inte hamnar i utanförskap.

Då är det skolans olika delar som är avgörande. Det kan gälla förmedlandet av traditioner eller gemenskapsbyggande aktiviteter, men en avgörande del är såklart också lärandet, vad som händer i klassrummet.

Där går det inte att komma ifrån att det mest avgörande är att vi får fler som vill bli lärare och vara med och ta ansvar för nästa generation som ska ta sig an Sverige. Då kommer de reformer och förändringar vi gör att vara avgörande, inte minst när det gäller läraryrket. Det kommer även att gälla exempelvis musiklärare.

Att reglera undervisningsuppgifterna och höja kvaliteten på lärarutbildningen kommer också att ge stöd för både lärare och rektorer att inte bli stressade av sådana

här traditioner och gemenskapsbyggande aktiviteter utan snarare omfamna dem och göra tid för dem.

Avslutningsvis ska vi komma ihåg att det faktiskt är möjligt att ha luciafirande på skolor, vilket många skolor i dag också har. Dock behöver vi som sagt ta oss an grundproblemet. Om man i dag avstår från luciafirande på grund av tidsbrist, lärarbrist eller andra hinder är det naturligtvis olyckligt, och då är det detta grundproblem som vi behöver hantera.

Anf. 41 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Jag vill återigen tacka för svaret på min interpellation och för ministerns engagemang.

Ministern har inte presenterat några konkreta åtgärder utan har bara hänvisat till framtida läroplansarbete. Vid flera tillfällen har hon nämnt uppdraget till Skolverket om nya läroplaner, men det är egentligen irrelevant för frågorna om lucia här och nu. Självklart är det möjligt att fira lucia. Problemet är inte att vissa skolor väljer att utnyttja den möjligheten, utan problemet är snarare de skolor som väljer att inte utnyttja den möjligheten. Sett till ministerns ansvarsområde integration och utbildning finns det få andra ämnen som är så passande för ministern som just lucia som handlar om såväl utbildning som integration.

Jag skulle vilja se ett större engagemang för att lyfta upp just lucia som en fin brobyggare för nyanlända och att betona att lucia är en missad möjlighet att stärka arbetet på ett enkelt sätt; att införa lucia i skolor.

Fru talman! Kan vi förvänta oss någon åtgärd från regeringen eller ministern för att stärka just den här typen av firanden i skolan eller inte?

Anf. 42 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Det är glädjande att vi är överens om att kulturarv och tradition är en viktig del av skolans uppdrag. Även om jag kan förstå att man kan känna frustration är det pågående arbete jag har nämnt med läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer avgörande. Det kommer i dessa läroplaner att bli mycket tydligare när man ska lära sig vad. Det kommer också att bli tydligare vad elever ska lära sig och i vilka ämnen. Huruvida det kommer att påverka vad eleverna exempelvis ska lära sig i musiken som kan vara kopplat till luciafirande är för tidigt att säga. Just nu pågår arbetet med att ta fram kursplaner utifrån de läroplaner regeringen har beslutat.

Jag är glad över att vi nu ser till att stärka det uppdrag som kommer att vara avgörande för integrationen i alla våra skolor. I dag finns inget som säger att man inte kan genomföra ett luciafirande i skolor. Jag tycker att vi ska komma åt grundproblemet om skolor väljer bort luciafirandet av tidsbrist eller för att det inte finns tillräckligt många lärare. Även om det kan kännas frustrerande att det inte går fortare att ändra läroplanerna, så att de ska ha ett bättre fokus på elevens kunskapsutveckling, kommer det att ta tid att få fler att välja läraryrket och få fler att stanna i yrket.

Vi gör det som är nödvändigt nu för att man förhoppningsvis inte ska behöva ha denna debatt i framtiden.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2025/26:278 om avskrivning av utredning om minoritetsspråk

Anf. 43 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Mirja Räihä har frågat mig om min bedömning kvarstår att det inte finns ett behov av ett samråd, och hur jag i så fall motiverar min bedömning när det gäller avskrivningen av betänkandet från Utredningen förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk.

Ledamoten har också frågat mig om jag avser att gå vidare med några av förslagen, och vilka av förslagen i så fall. Ledamoten har även frågat mig om jag och regeringen kommer att aktualisera ett samråd om regeringen går vidare med ett eller flera av förslagen som lämnats av utredningen.

Betänkandet *Nationella minoritetsspråk i skolan – förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering* (SOU 2017:91) överlämnades till statsrådet Gustav Fridolin redan 2017. Förslaget i betänkandet om att elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska kunna läsa ett nationellt minoritetsspråk som modersmål utan krav på några förkunskaper i språket har genomförts (prop. 2022/23:132, bet. 2023/24:UbU3, rskr. 2023/24:29).

Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor (5 § lagen [2009:724] om nationella minoriteter och minoritetsspråk). Inflytandeformerna bör anpassas efter vad som är bäst för varje situation. Mot denna bakgrund och att förslagen kan aktualiseras igen har beslutet om att skriva av ärendet inte bedömts motivera samråd med de nationella minoriteterna.

Kulturdepartementet är ansvarigt departement för minoritetspolitiken och håller årliga enskilda samrådsmöten med respektive nationell minoritet. Utbildningsdepartementet har deltagit vid samråd när frågorna berört vårt ansvarsområde, bland annat då minoritetsorganisationer har lyft frågor om modersmålsundervisningen. Utbildningsdepartementet har också hållit samråd i särskilda frågor, och skulle regeringen gå vidare med ytterligare förslag i betänkandet kan ett samråd övervägas.

Jag vill framhålla att frågor om de nationella minoritetsspråken är viktiga för regeringen. I nuläget är det inte aktuellt att gå vidare med något av de andra förslagen i betänkandet, men regeringen har nyligen vidtagit olika åtgärder för att stärka undervisningen i de nationella minoritetsspråken.

Statens skolverk har sedan 2023 haft i uppdrag att ansvara för nationell samordning av undervisningen i nationella minoritetsspråk. Det är viktigt med långsiktiga insatser. Från och med 2026 ingår därför uppdraget i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk och innefattar att stödja en undervisning i nationella minoritetsspråk av god kvalitet och främja tillgången till läromedel (18 § 4).

Vidare beslutade regeringen våren 2025 förordningen (2025:359) om statsbidrag för fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk som trädde i kraft den 1 juli 2025. Syftet med bidraget är att fler elever ska kunna få tillgång till fjärrundervisning i något av de nationella minoritetsspråken.

Anf. 44 MIRJA RÄIHÄ (S):

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att påminna om att det i dag är samernas nationaldag. Med detta skickar jag en hälsning till alla samer jag känner i det här landet. Tyvärr kunde jag inte vara med vid flaggceremonin utanför Stockholms stadshus, men jag har inte glömt vilken dag det är. Det är en viktig dag, och då är det passande att ha en minoritetsdebatt.

Jag tackar ministern för svaret, trots att svaret egentligen inte speglar frågorna – men så brukar det vara i kammaren.

Jag har tidigare skickat in en skriftlig fråga i samma ämne, det vill säga bristande samråd i viktiga ärenden med minoritetsgrupperna. Det är de grupperna som kan beskriva behoven och ge underlag till regeringen så att man kan fatta kloka beslut.

Jag frågade vad motiveringen var för att strunta i samrådet. Svaret var att regeringen tidigare har gått vidare med delar av förslagen i betänkandet. Det är nu åtta år gammalt! Beslutet att skriva av betänkandet betyder emellertid *inte* att regeringen inte kan gå vidare med förslagen eller de frågor som övervägs. Därmed har beslutet inte bedömts motivera samråd med minoritetsgrupperna.

Svaret räcker inte riktigt för mig, och svaret räckte inte heller för Sverigefinländarnas delegation. Delegationen skickade också in en skrivelse, och svaret till delegationen var en exakt kopia av det svar jag fick.

Ministern sa i sitt svar att minoritetsfrågorna är viktiga för regeringen. Jag ställer mig givetvis undrande till detta. Hur visas det i praktiken? Det är riktigt att Kulturdepartementet har samråd med minoritetsgrupper, men det finns exempel som visar att samråden betyder lite för vår regering. Ett exempel är bytet av myndighet för det uppföljande arbetet. Då var det minoritetsgrupperna som krävde samråd. Trots kraftigt motstånd genomförde regeringen myndighetsbytet ett par veckor efter samrådet.

Ministern talar i sitt svar om vad regeringen har gjort inom skolområdet. Det är givetvis bra, men egentligen handlar inte interpellationen så jättemycket om skolfrågor. Den handlar om huruvida regeringen är beredd att i fortsättningen samråda om viktiga frågor, med hänvisning till att man säger att man kanske inte är så främmande för att genomföra vissa av förslagen i

Jarmo Lainios utredning. Är regeringen beredd att samråda?

Man måste förstå att alla stora frågor som berör minoritetsgrupperna blir extremt viktiga för dem. Upprördheten när man inte samråder blir väldigt stor. Redan den sverigefinska gruppen, de som har rötterna i Finland, utgörs i dag av över 700 000 personer i Sverige.

Jag behöver därför ställa ytterligare frågor till ministern. Regeringen är formellt inte en förvaltningsmyndighet; det är jag medveten om. Men borde inte regeringen föregå med gott exempel när det gäller samrådsförfarandet, i synnerhet i en så viktig fråga som skolundervisningen för barn med bakgrund i någon av minoritetsgrupperna och där någon av föräldrarna är språkbärare av de här språken?

Riskerar inte regeringens agerande att underminera bestämmelsen om samråd med de nationella minoriteterna?

Anf. 45 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Tack, ledamoten, för denna viktiga fråga på denna viktiga dag!

Låt mig börja med att besvara frågan om samråd. Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska förvaltningsmyndigheten ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Så långt det är möjligt ska man ha samråd med minoriteterna i sådana frågor. Det här tror jag att ledamoten och jag är överens om.

Inflytandeformerna bör anpassas efter vad som är bäst i varje situation. Kulturdepartementet är ansvarigt departement för minoritetsspråk och håller årligen enskilda samrådsmöten med respektive nationell minoritet.

Utbildningsdepartementet har deltagit vid samråd när frågor har berört vårt ansvarsområde. Det har bland annat handlat om att minoritetsorganisationer har lyft frågor om modersmålsundervisning. Utbildningsdepartementet har också hållit samråd i särskilda frågor inom utbildningsområdet.

Vidare frågar ledamoten vad regeringen har gjort under den senaste tiden för att stärka undervisningen i nationella minoritetsspråk. För att främja revitaliseringen av de nationella minoritetsspråken har flera åtgärder vidtagits, fru talman. Författningsändringar har genomförts inom utbildningsområdet. Bland annat har rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk stärkts för elever som tillhör de nationella minoriteterna i förhållande till annan modersmålsundervisning.

Skolverket har haft i uppdrag att ansvara för samordning av undervisning i nationella minoritetsspråk. För att få en långsiktig förutsättning för insatser har regeringen nyligen beslutat att ändra detta uppdrag, och Skolverkets instruktioner ändras från och med 2026 för att tydliggöra sektorsansvaret för frågor om nationella minoriteter.

Jag vill också lyfta fram att statens skolverk från och med 2019 har haft i uppdrag att genom uppdragsutbildningar öka antalet behöriga lärare i samiska. Från och med 2025 ändras uppdraget till att även omfatta stärkande av kunskaperna i samiska för förskollärare. I sameskolan finns kursplaner i ämnet samiska både som första- och andraspråk, och den 1 juli 2024 utökades kursplanen i samiska med ett nytt spår om samiska som andraspråk för nybörjare.

Fru talman! Jag skulle säga att vi kan motivera svaren på både frågan om samråd och frågan om vad regeringen gör i dessa frågor med ett stort antal olika åtgärder.

Anf. 46 MIRJA RÄIHÄ (S):

Fru talman! Jag upplever att vi pratar om två olika saker just nu. Jag pratar om samråd, och utbildningsministern pratar om vad som har genomförts hittills. Det är inte det som är kärnan i interpellationen.

I går var jag i Eskilstuna på Folk och Kultur för att delta i ett samtal om minoritetspolitiken i allmänhet och tornedalingarnas sanningskommission i synnerhet. Det intressanta var att samtalet inleddes av Lennart Rohdin, som är den främsta experten på minoritetsfrågor i Sverige. Han var dessutom riksdagsledamot för Folkpartiet under 90-talet, och han har verkligen gått i spetsen för att driva minoritetsfrågorna hårt. Han utsågs också 2016 till utredare för nationell minoritetspolitik.

Fru talman! Lennart Rohdin var i går oerhört kritisk till hur minoritetspolitiken har utvecklats under de 25 år som Sverige har haft lagen om nationella minoriteter. Visserligen har vissa steg tagits, men han menade att just samrådsförfarandet från regeringen har varit och är bristfälligt.

Regeringen borde samfällt ta frågan på allvar, men i dag känns det inte som man gör det. I fråga efter fråga sätts det ljus på samråden eller på att samråden inte görs på det sätt som lagstiftaren har avsett.

Ministern svarar mig att inflytandeformerna bör anpassas efter vad som är bäst för varje situation. Då höjer nog både jag och alla andra som har sin bakgrund i nationella minoriteter kraftigt på ögonbrynen.

Utredningen handlade visserligen om undervisning i minoritetsspråk i skolan. Den handlade om att revitalisera och utveckla minoritetsspråk hos barnen. Barns rätt till sitt språk slås också fast i FN:s barnkonvention, som i dag är svensk lag. Men det är samråden som jag är ute efter här.

Fru talman! En sådan här viktig fråga borde givetvis ha genomgått ett samråd, och regeringen borde ha ställt frågan om att avskrika utredningen i detta samråd. Jag är rätt övertygad om svaret inte hade varit att kasta utredningen i papperskorgen.

De fem minoritetsgrupperna ska inte behöva jaga regeringen och begära samråd varje gång regeringen gör något som berör dem. Efter 25 år med lagen om minoritetsgrupper borde det vara naturligt för regeringen att ordna detta. Så här var det när det gällde myndighetsbytet, och med facit i hand borde berörda

organisationer kanske ha gjort detta även denna gång och högljutt krävt ett samråd. Regeringen har också dragit ned på finansieringen av riksorganisationerna, vilket givetvis försämrar deras möjligheter att bevaka allt som händer på minoritetsområdet.

Nu säger ministern att samråd kan övervägas om man ska realisera några förslag i utredningen. Vore det inte lättare att säga att regeringen *ska* ha samråd i så fall?

Anf. 47 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman och ledamoten! Jag vill framhålla att frågan om de nationella minoriteterna är viktig för regeringen. I nuläget är det inte aktuellt att gå vidare med några av förslagen i det betänkande som ledamoten lyfter fram, men regeringen har nyligen vidtagit olika åtgärder för att stärka bland annat undervisning i de nationella minoritetsspråken.

Jag nämnde några exempel tidigare. Statens skolverk har sedan 2023 haft i uppdrag att ansvara för nationell samordning av undervisning i de nationella minoritetsspråken. Det är viktigt med långsiktiga insatser. Från och med 2026 ingår därför uppdraget i en förordning med instruktioner till statens skolverk som innefattar att Skolverket också ska stödja undervisningen i nationella minoritetsspråk av god kvalitet och främja tillgången till läromedel.

Jag förstår att ledamoten kanske inte helt delar min bild av hur samråden ska ske. I dag är Kulturdepartementet ansvarigt departement för minoritetspolitiken, och man håller årliga enskilda samrådsmöten med respektive nationell minoritet. Utbildningsdepartementet har deltagit vid samråd när frågor berör vårt ansvarsområde, bland annat då minoritetsorganisationer har lyft frågor om modersmålsundervisning. Jag skulle säga att det är ett tydligt bevis på att man också lyssnar när det efterfrågas diskussion om exempelvis modersmålsundervisning att Utbildningsdepartementet är närvarande på dessa samråd. Utbildningsdepartementet har utöver det också hållit samråd i särskilda frågor.

Anf. 48 MIRJA RÄIHÄ (S):

Fru talman! I onsdags debatterades minoritetsfrågor länge här i kammaren; varje ledamot överskred till och med sin angivna talartid. Två liberaler deltog i debatten, men för dem fanns bara en enda minoritetsgrupp. De fyra andra var frånvarande under de liberala ledamöternas långa anföranden. Det var lite beklämmande med tanke på att Liberalerna som parti har gått i bräschen för minoritetsfrågorna och minoritetslagen i denna kammare. Flera ledamöter från dåvarande Folkpartiet drev dessa frågor. Lennart Rohdin var en, Nina Lundström en annan, och Sverige har den lagstiftning vi har i dag tack vare förslag från detta parti. Man har sedan envist drivit frågorna vidare här i kammaren, och i dag är det Malin Danielsson som motionerar om minoritetsfrågor.

När jag pratar om samråd pratar ministern om vad som har gjorts på skolområdet. Är det så att man helt

har abdikerat när det gäller minoritetsfrågorna? Den frågan behöver ställas.

SverigeFinländarnas delegation är lika upprörd som jag över att utredningen hamnade i papperskorgen. Man samrådde inte ens om huruvida den kunde avskrivast. Det hade varit en enkel fråga att skicka till Kulturdepartementet och ha ett samråd om. Det hade nog uppskattats av minoritetsgrupperna.

Anf. 49 Utbildnings- och integrationsminister
SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Betänkandet om nationella minoritetsspråk i skolan, förbättrade förutsättningar för undervisning och revitalisering överlämnades till Gustav Fridolin redan 2017.

Förslaget i betänkandet om att elever i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola ska kunna läsa ett nationellt minoritetsspråk som modersmål utan krav på förkunskaper i språket har genomförts.

Förvaltningsmyndigheten har efter samråd om andra förslag i betänkandet gjort bedömningen att det inte är aktuellt att gå vidare med dessa. Det betyder inte att det inte finns saker man kan behöva göra framöver, men just nu går vi inte vidare med något i betänkandet. Det är så vi har bedömt och motiverat varför samråd inte har skett på annat sätt än brukligt i dessa frågor.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2025/26:286 om skadebedömningar kopplade till den nationella säkerhetsrådgivaren

Anf. 50 Justitieminister GUNNAR
STRÖMMER (M):

Fru talman! Laila Naraghi har ställt ett antal frågor till statsministern om en skadebedömning som har tagits fram inom Regeringskansliet. Det handlar om vad skadebedömningen innehöll, varför det dröjde en vecka mellan incidenten som skadebedömningen handlar om och dateringen på när bedömningen upprättades och när skadebedömningen registrerades.

Interpellationen har överlämnats till mig.

Den aktuella skadebedömningen handlar om en händelse som inträffade när den tidigare nationella säkerhetsrådgivaren besökte Gällöfsta konferensanläggning. Skadebedömningen har tagits fram inom Regeringskansliet och innehåller en redogörelse för och bedömning av det inträffade.

När Regeringskansliet fick kännedom om händelsen vidtogs flera åtgärder för att hantera situationen. En av åtgärderna var att det gjordes en skadebedömning. Skadebedömningen finns i en handling som har daterats den 21 mars 2023. Att handlingen har daterats det datumet beror på att det var då som handlingen började tas fram.

När det gäller registreringen av handlingen gjordes inledningsvis bedömningen att handlingen inte var allmän, och därför registrerades den inte. När handlingen

begärdes ut gjordes bedömningen att den var att betrakta som färdigställd och därmed allmän. Handlingen registrerades den 20 januari 2025.

Anf. 51 LAILA NARAGHI (S):

Fru talman och justitieminister Gunnar Strömmer! Denna debatt handlar om statsministerns hantering av Landerholmskandalen. Statsministerns bästa kompis utsågs till säkerhetsrådgivare men slarvade och misskötte sig. Min interpellation handlar inte om Landerholms misskötta tjänsteutövning utan om statsministerns, det vill säga det vi i riksdagen enligt grundlag är ålagda att granska. Vi har velat granska statsministern, men han vägrar att svara på frågor. I stället skickas justitieministern.

Fru talman! Den tidigare säkerhetsrådgivaren misskötte sin tjänsteutövning, vilket innebär risk för Sverige. En av flera frågor som därmed har aktualiserats gäller regeringens skadebedömningar.

I Dagens Nyheter omnämns en skadebedömning från den 21 mars 2023. Den gjordes av statsministerns kansli med anledning av Landerholms misskötsel av hemliga uppgifter, men enligt DN upprättades skadebedömningen först en vecka efter incidenten.

Jag har frågat statsministern varför det dröjde, och det justitieministern läste upp ger inga svar. En allvarlig säkerhetsincident hade inträffat. Ansvarig var statsministerns bästa kompis, moderaten Henrik Landerholm. Varför dröjde statsministerns kansli med att göra en skadebedömning?

Fru talman! Varför polisanmäldes inte Landerholm? Det finns en skyldighet för en myndighet att anmäla misstankar om vissa brott. Enligt lagen om offentlig anställning ska den som är skäligen misstänkt för att i sin anställning ha begått brott anmälas. Anmälningssplikten gäller bland annat misstankar om att någon av oaktsamhet röjt en hemlig uppgift, brottsbalken 20 kap. 3 §, vilket det ju handlade om här.

Det var statsministerns säkerhetsavdelning som gjorde skadebedömningen och involverade statsministerns närmaste medarbetare, och statsministern har till medierna sagt att det var säkerhetsavdelningens bedömning att inte polisanmäla. Ett beslut som han som chef var informerad om och inte ändrade. Chefen är ansvarig!

Fru talman! Varför diariefördes skadebedömningen först efter mer än 600 dagar? Enligt justitieministerns svar nyss var det för att handlingen begärdes ut och att bedömningen då gjordes att den var att betrakta som färdigställd och därmed allmän.

Här avslöjas statsministerns och tyvärr också justitieministerns bristande respekt för våra grundlagar. I Sverige har vi nämligen sådana, och de gäller också Ulf Kristersson och Gunnar Strömmer. Skadebedömningen borde väl sägas ha legat till grund för statsministerns och hans medarbetares beslut att inte polisanmäla Landerholm och var därmed att betrakta som allmän handling, enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen 2 kap. 10 §. Handlingen borde då ha

diarieförts samma dag som beslutet fattades att inte polisanmäla Landerholm. Men det skedde ingen diarieföring.

Eller menar statsministern och justitieministern att beslutet att inte polisanmäla statsministerns bästa kompis vilade på annan grund, kanske den nära vänskapen eller partibandet? Här blir justitieministern svaret skyldig. Har statsministern ignorerat tryckfrihetsförordningen, eller har han skyddat sin kompis? Eller både och?

Fru talman! På frågestunden i går ställde jag en fråga till justitieministern om varför justitieministern står i vägen för att låta riksdagen granska Kristersson enligt grundlagen. Jag konstaterade även att Strömmer själv bara dras djupare ned i Landerholmhaveriet. I stället för svar fick jag en fråga. På vilket sätt då, undrade Gunnar Strömmer. Som han visste hade jag inte replikrätt då, men jag ska svara honom nu: på många sätt. Exempelvis har han snärjt in sig i statsministerns bristande tjänsteutövning i fråga om efterlevnaden av grundlagen tryckfrihetsförordningen. Det finns fler exempel i detta haveri. Jag har kollat, Gunnar Strömmer.

Sveriges riksdag borde få granska statsministern, men justitieministern ställer sig emellan och lånar ut sitt goda namn. Jag beklagar det, för det gynnar inte svensk demokrati.

Anf. 52 Justitieminister GUNNAR

STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Laila Naraghi, för möjligheten att återigen diskutera dessa viktiga frågor!

Det är ingen som står i vägen för riksdagens granskning av de här frågorna. Ett uttryck för det är att Laila Naraghi ställer frågor i olika sammanhang i både interpellationer och skriftliga frågor, och senast i går på frågestunden, och hon får svar på de frågorna. Det är möjligt att Laila Naraghi inte är nöjd med svaren. Men det är inte så att någon står mellan medlemotens möjligheter att ställa frågor och att få svar.

De frågor som har ställts i interpellationen handlar närmare om vad skadebedömningen innehöll, och det har jag redogjort för. Det ställdes också en fråga om varför det dröjde en vecka mellan incidenten som skadebedömningen handlar om och när den daterades, och det har jag också redogjort för. Det gäller också skälen till varför den registrerades vid den tidpunkten. Frågorna ställs, och jag svarar på dem.

Vad gäller frågan om KU är det inte min och inte heller statsministerns sak. Jag tycker möjligtvis att man som utomstående betraktare kan notera att KU har haft praxis som gällt under lång tid att inte granska ärenden som är föremål för pågående rättsprocesser.

Det var också skälet till att Socialdemokraterna, som jag har förstått det från sidan, instämde i den bedömningen förra våren när KU prövade frågan om KU skulle granska det. Sedan har uppenbarligen Socialdemokraterna ändrat sig på den punkten. Det är helt okej. Det har jag inga synpunkter på.

Möjligtvis kanske det låter lite högstämt att tala om konstitutionell praxis eller KU:s praxis när

Socialdemokraterna själva väljer att i det här läget se på frågan på ett annat sätt. Nåväl, det är KU:s hantering, och inte min och inte statsministerns.

Det vi kan bidra med är att när ledamöter som Naraghi ställer frågor efter bästa förmåga svara på de frågorna. Det är därför jag är här. I den mån det ligger till grund för påståendet att jag dras in i detta får jag leva med det. Jag upplever att jag lever upp till mina demokratiska förpliktelser att svara på de frågor som Laila Naraghi ställer.

Anf. 53 LAILA NARAGHI (S):

Fru talman! Jag noterar att jag inte får svar på frågorna. Det räcker för den som följer debatten att läsa protokollet, läsa min fråga och se vad justitieministern först svarade.

Varför dröjde statsministerns medarbetare med att göra en skadebedömning? Det finns inget svar på det från justitieministern. Varför polisanmälades inte Landerholm? Varför diariet fördes skadebedömningen först efter mer än 600 dagar? Det finns heller inget svar på det.

Fru talman! Jag noterar att justitieministern svar om varför det registrerades så pass sent, samtidigt som statsministerns beslut att inte polisanmäla Landerholm enligt Kristersson baserades på Säkerhetsavdelningens skadebedömning, minsann är KU-anmälanfähi

gt. Det är anmärkningsvärt att man från statsministerns och justitieministerns sida i deras tjänsteutövning ignorerar tryckfrihetsförordningen, lagen om ofentlig anställning och brottsbalken.

Min bild av justitieministern är annars att han är noggrann, men här har något gått snett. Nog borde väl justitieministern anse att tryckfrihetsförordningen ska följas också av herr statsminister, eller?

Vi får helt enkelt återkomma till granskningen av det svar som justitieministern lämnade här i dag. Jag ska också studera protokollet över vad som egentligen sågs här i dag från justitieministerns sida.

Fru talman! I riksdagen vill vi följa grundlagen och få granska statsministern. Det är vår uppgift. Kruket är bara att statsministern nu hindrar riksdagen från att fullgöra sin uppgift. Det ger vibbar av andra mäktiga män i världen som skyddar sina kompisar och blockerar granskning.

I konstitutionsutskottet blockerar nämligen Kristersson möjligheten att få titta på detta. Moderaterna blockerar oppositionens möjlighet till insyn och granskning. Det är ovärdigt. Argumentet som anförs är att Landerholm står inför rätta. Det är ett argument som inte håller, för vi vill inte granska Landerholm. Vi vill granska Kristersson.

Fru talman! Det faktum att justitieministern står här i dag och talar om frågorna jag ställt visar att det går att granska enligt gällande praxis. Om detta vore föremål för en rättsprocess skulle justitieministern inte stå här i dag och tala i sak om detta.

Detsamma gäller andra delar av denna härva som justitieministern också har uttalat sig om och där vidgått och erkänt att statsministern har gjort fel. Varför

ska KU inte få granska statsministern? Svaret är rätt uppenbart.

Kristersson och Strömmer håller moderaterna i konstitutionsutskottet i ett hårt grepp. Det är besvärande att statsministern genom sitt parti förhindrar den grundlagsskyddade granskningen av regeringen.

Fru talman! Jag satt sex år i konstitutionsutskottet under regeringarna Löfven och Andersson. Aldrig att någon av dem skulle förhindra KU från att granska dem. Aldrig att vi S-ledamöter skulle stoppa den då borgerliga oppositionen från insyn och granskning.

Jag var med vid granskningen av Transportstyrelsen. Nog granskade vi regeringen. Vi satte grundlagen framför partiloyalitet. Det tyckte våra statsministrar och övriga ministrar var en självklarhet, för Socialdemokraterna respekterar grundlagen. Det är pinsamt att Kristersson inte förmår detsamma, och det skadar Sverige.

Fru talman! Det vi ser i dag är i stället en statsminister som mörklägger. Vad är det Kristersson inte vill ska synas? Det är sorgligt att se justitieministern försöka täcka upp för detta statsministerns haveri.

Jag har själv erfarenhet av gott samarbete med Gunnar Strömmer, och jag uppskattar justitieministern. Jag hade höga förväntningar på hans integritet. Om han menar allvar med att riksdagen och KU ska få granska detta, se då till att släppa greppet om moderaterna i KU.

Det är inte värdigt att Moderaterna stoppar oppositionen från att granska regeringen. En dag kommer röken att skingras kring vad Kristersson håller på med på Statsrådsberedningen. Det kommer inte att vara vackert.

Jag begär inte att justitieministern ska hålla med mig. Men jag frågar varför han inte ställer sig på grundlagens sida. Riksdagen har rätt att få granska statsministern. Kan Gunnar Strömmer och Ulf Kristersson släppa greppet om KU-moderaterna så att en prövning kan starta?

Anf. 54 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Man kan säkert diskutera hur hårt grepp statsministern och justitieministern har om konstitutionsutskottets ledamöter. Men vi kan vara säkra på att de inte hade något grepp om Socialdemokraternas ledamöter.

De socialdemokratiska ledamöterna tyckte våren 2025 att konstitutionsutskottet skulle följa den praxis som gällt under väldigt lång tid, också i relation till socialdemokratiska statsråd, vad gäller frågan om pågående rättsprocesser.

Jag värderar inte den frågan. Det är KU som avgör det. Men eftersom Laila Naraghi har ett ganska högt tonläge kan vi i varje fall vara överens om att jag inte styrde några socialdemokratiska ledamöter i KU när de stod upp för den bedömning som Laila Naraghi nu avfärdar som ovärdig. Det kanske var det minst långtgående uttrycket som användes.

Under alla omständigheter är det ingen sak som justitieministern hanterar. Det är någonting som riksdagen och konstitutionsutskottet hanterar, och uppenbarligen har hanterat på exakt samma sätt under väldigt lång tid. Det tycker jag ändå att man ska ha med sig. Jag har inga problem med att man ändrar uppfattning, men då får man stå för att man gör en annan bedömning.

Den praxis som gällt under tio år vill vi inte ska gälla längre, för nu tycker vi att det finns andra omständigheter som talar för någonting annat. Det är helt okej att säga så. Men jag tycker möjligtvis att det påverkar tyngden i den ganska högstämde och retoriskt ganska hårt drivna anklagelseakten.

Vad gäller de frågor som Laila Naraghi säger sig inte ha fått svar på stämmer inte det. Laila Naraghi ställer exempelvis frågan varför skadebedömningen är registrerad vid en viss tidpunkt. Jag har sagt när det skedde och vad som var de bakomliggande skälen till det.

När den begärdes ut gjordes bedömningen att handlingen var färdigställd, och då registrerade man den och lämnade ut den. Det är möjligtvis så att Laila Naraghi inte är nöjd med svaret. Men det råder ingen tvekan om att jag å statsministerns vägnar svarade på de frågor som Naraghi ställde.

Det är ingen som står i vägen för Laila Naraghis och för den delen andra ledamöters möjligheter att ställa frågor. Interpellationer, skriftliga frågor och frågestunder som den igår är väl en del av den granskning som i sådana fall Socialdemokraterna och för den delen andra partier kan ägna sig åt i den här frågan. Ingen står i vägen för den.

Låt oss gärna ha ett rakt utbyte om innehållet. Möjligtvis skulle vi klara oss utan de mest långtgående konspirationsteorierna. Det tror jag inte att dessa viktiga frågor är betjänta av.

Anf. 55 LAILA NARAGHI (S):

Fru talman! Justitieministern ger ett felaktigt uttryck för vad Socialdemokraterna har sagt i konstitutionsutskottet. Det blir rätt märkligt.

Jag vill också säga att justitieministern verkligen kan sina härskartekniker. Jag tänker inte tala mer om dem nu. Det kan vi ta i ett annat sammanhang.

Jag får inte raka besked. Det är inte ett rakt utbyte. Ska inte statsministern och hans kansli respektera tryckfrihetsförordningen? Borde inte handlingen ha registrerats och diarieförts i anslutning till att beslutet fattades att inte polisanmäla Landerholm?

Det måste väl ha varit skadebedömningen som var grunden för att inte polisanmäla det. I så fall borde den ha diarieförts enligt tryckfrihetsförordningen, lagen om offentlig anställning och brottsbalken. Här har inte något rakt utbyte förevarit.

Fru talman! Justitieministern har återkommande sagt att KU kan granska detta, att inget hindrar KU och att statsministern och han inte står i vägen. I princip säger justitieministern då att KU och ingen annan äger detta. Givet att vi socialdemokrater vill granska och

moderaterna i KU stoppar oss får man ju tolka justitieministern som att det är moderaterna i KU som själva bär ansvar för mörkläggningen.

Tycker justitieministern att det är rimligt att hans partikamrater stoppar oss från att granska statsministern? Hur ser han på detta? Om justitieministern menar allvar med sina ord om att han respekterar grundlagen: Släpp KU-moderaterna fria!

Avslutningsvis, fru talman! Jag har själv arbetat på Regeringskansliet, på UD. Jag har själv varit inne i RK-karusellen och tagit fram och granskat underlag. Jag förstår att det sannolikt är Statsrådsberedningen som satt underlaget i justitieministerns hand. Han har kommit hit till riksdagen med svar som sätter honom själv i en väldigt rävsax i fråga om svensk grundlag, i detta fall tryckfrihetsförordningen.

Jag beklagar detta. Jag säger det för att jag verkligen respekterar Gunnar Strömmer.

Anf. 56 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Jag tror kanske att man får skilja på sak och process. Jag har svårt att se att jag hamnar i klammeri med rättvisan genom att komma hit och svara på de frågor som Laila Naraghi har ställt. Jag besvarar dem å statsministerns vägnar, så att säga. Detta är, skulle jag säga, i högsta grad inte bara förenligt med utan också en förutsättning för den demokratiska rättsstaten.

Jag vet faktiskt inte vad Laila Naraghi avser när hon talar om härskartekniker. Jag ägnar mig väldigt sällan åt sådana.

Det ställs frågor; jag besvarar dem. Jag konstaterar möjligen att jag tycker att en del av retoriken är väl laddad. Jag kanske också tycker att det sägs en del överord, i synnerhet om KU:s hantering, eftersom det var Socialdemokraternas linje så sent som i våras att det skulle hanteras på exakt det här sättet. Har man ändrat uppfattning är det helt okej. Men möjligtvis skulle det påverka tonläget – det var min enkla poäng – när man nu riktar eller slungar anklagelseakter mot de partier i konstitutionsutskottet som tycker på samma sätt som Socialdemokraterna gjorde i våras om det sätt på vilket dessa frågor har hanterats under ett decennium.

Under alla omständigheter är det inte min sak att värdera KU:s hantering av de här frågorna. Självklart ska riksdagen självständigt granska regeringen och statsministern. Det sker också. Ett viktigt uttryck för det är det utbyte som vi har här i dag. Det gäller också andra svar som lämnas på andra interpellationer, skriftliga frågor och, för den delen, frågor som ställs här i kammaren i frågestunder. Det var en frågestund senast i går.

Det här utbytet får fortsätta. Vi kommer att fortsätta att svara på frågor. Jag förutsätter att det kommer att ställas fler. Och det finns ett allmänt intresse av att diskussionen fortsätter.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2025/26:118 Tillståndsprövning enligt förnybartdirektivet

EU-dokument

COM(2025) 993 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 561/2006, (EU) 2018/858, (EU) 2019/2144 och (EU) 2024/1257 vad gäller förenkling av tekniska krav och provningsförfaranden för motorfordon och om upphävande av rådets direktiv 70/157/EEG och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 540/2014

COM(2025) 999 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 92/6/EEG för att undanta vissa elfordon i kategori N2 från kravet att montera och använda en hastighetsbegränsande anordning

§ 13 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 5 februari

2025/26:322 Konsumentverkets resurser och ansvar

av *Anna-Belle Strömberg* (S)
till civilminister Erik Slottner (KD)

2025/26:323 Den syriska regimen angrepp på kurdiska områden

av *Håkan Svenneling* (V)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:324 Åtgärder mot svartarbete

av *Marie Olsson* (S)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2025/26:325 Indexuppräknning av dagersättningen för landets värnpliktiga

av *Mikael Larsson* (C)
till försvarsminister Pål Jonson (M)

2025/26:326 Risken för kollapsade ekosystem

av *Andrea Andersson Tay* (V)
till klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari (L)

2025/26:327 Brottsförebyggande ansvar inom psykiatrivården

av *Clara Aranda* (SD)
till socialminister Jakob Forssmed (KD)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 5 februari

2025/26:464 Marknadsföring via influerare

av *Anna-Belle Strömberg* (S)
till civilminister Erik Slottner (KD)

2025/26:465 Svenskt bistånd till regimen i Syrien

av *Håkan Svenneling* (V)
till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:466 Barns trygghet vid vräkningar

av *Anna Wallentheim* (S)
till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall (M)

2025/26:467 Vindkraftspengar till kommunerna och konsekvenserna av utebliven utbetalning

av *Malin Larsson* (S)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:468 Trafikverkets ansvar för statliga vägar på mindre orter

av *Ewa Pihl Krabbe* (S)
till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlsson (KD)

2025/26:469 Brist på kor och konsekvenser för livsmedelsberedskapen

av *Malin Larsson* (S)
till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2025/26:470 Utbildningar om pågående dödligt våld

av *Camilla Hansén* (MP)
till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm (L)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 11.53.

Sammanträdet leddes
av andre vice talmannen från dess början till och med
§ 9 anf. 38 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om faktapromemoria.....	1
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott.....	1
§ 4 Svar på interpellation 2025/26:143 om motorvägsstandard på väg 40 mellan Jönköping och Ulricehamn	1
Anf. 1 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	1
Anf. 2 NIKLAS SIGVARDSSON (S).....	1
Anf. 3 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	2
Anf. 4 NIKLAS SIGVARDSSON (S).....	3
Anf. 5 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	3
Anf. 6 NIKLAS SIGVARDSSON (S).....	4
Anf. 7 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	4
§ 5 Svar på interpellation 2025/26:199 om neddragningar på Lantmäteriet	5
Anf. 8 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	5
Anf. 9 LARS ISACSSON (S).....	5
Anf. 10 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	5
Anf. 11 LARS ISACSSON (S).....	6
Anf. 12 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	7
Anf. 13 LARS ISACSSON (S).....	7
Anf. 14 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	7
§ 6 Svar på interpellation 2025/26:275 om kostnader om klimatåtaganden inte uppfylls.....	8
Anf. 15 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	8
Anf. 16 AIDA BIRINXHIKU (S).....	8
Anf. 17 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	9
Anf. 18 AIDA BIRINXHIKU (S).....	9
Anf. 19 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	10
Anf. 20 AIDA BIRINXHIKU (S).....	10
Anf. 21 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	11
§ 7 Svar på interpellation 2025/26:309 om Försvarsmaktens efterfrågan på hållbara bränslen	11
Anf. 22 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	11
Anf. 23 HANNA WESTERÉN (S).....	12
Anf. 24 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	12
Anf. 25 HANNA WESTERÉN (S).....	13
Anf. 26 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	13
Anf. 27 HANNA WESTERÉN (S).....	13
Anf. 28 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	14
§ 8 Svar på interpellation 2025/26:195 om kompetensförsörjning i Malmfältens skolor.....	14
Anf. 29 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	14
Anf. 30 LINUS SKÖLD (S)	15

Anf. 31 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	15
Anf. 32 LINUS SKÖLD (S)	15
Anf. 33 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	16
Anf. 34 LINUS SKÖLD (S)	16
Anf. 35 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	17
§ 9 Svar på interpellation 2025/26:271 om traditionella luciafiranden i skolan.....	17
Anf. 36 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	17
Anf. 37 MARKUS WIECHEL (SD)	17
Anf. 38 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	18
Anf. 39 MARKUS WIECHEL (SD)	18
Anf. 40 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	19
Anf. 41 MARKUS WIECHEL (SD)	19
Anf. 42 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	19
§ 10 Svar på interpellation 2025/26:278 om avskrivning av utredning om minoritetsspråk	20
Anf. 43 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	20
Anf. 44 MIRJA RÄIHÄ (S).....	20
Anf. 45 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	21
Anf. 46 MIRJA RÄIHÄ (S).....	21
Anf. 47 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	22
Anf. 48 MIRJA RÄIHÄ (S).....	22
Anf. 49 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L)	22
§ 11 Svar på interpellation 2025/26:286 om skadebedömningar kopplade till den nationella säkerhetsrådgivaren.....	22
Anf. 50 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	22
Anf. 51 LAILA NARAGHI (S)	23
Anf. 52 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	23
Anf. 53 LAILA NARAGHI (S)	24
Anf. 54 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	24
Anf. 55 LAILA NARAGHI (S)	25
Anf. 56 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	25
§ 12 Bordläggning	26
§ 13 Anmälan om interpellationer	26
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar	26
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 11.53.	26